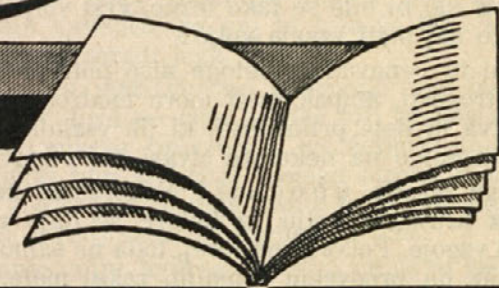


# CVETJE

Letnik L.  
Ljubljana



1933 - VI.  
Junij

P. KRIZOSTOM:

## Zadnja večerja.

(Ob 1900 letnici postavitve presv. Rešnjega Telesa.)

Jezus je dvignil roke.  
Tiho je v dvorani;  
apostoli začudeni  
v Gospoda strme,  
ki svoje Telo v rokah drži  
in v kelihu zlatem  
svojo dragoceno Kri.

Skloni se v ljubezni  
in jim najsvetejšo skrivnost podeli.

Kako je bilo učencem hudo;  
smrti so se bali  
in za Gospoda so trepetali.  
Zdaj jim je prijetno sladkó.

Prejeli so moč za živiljske boje;  
mного lažje nosijo zdaj  
preizkušnje in križe svoje.

Pa je mislil Gospod tedaj  
tudi nate, sestra in brat.  
Hotel je, da postaneš  
po njegovi rajski milosti  
ves srečen in bogat.

Ciborij si, tabernakelj in oltar,  
z lic ti sije božji žar,  
kadar Telo presveto v tebi biva  
in se ti v srcu božja Kri preliva.

Tedaj je v tebi moč,  
junaštvo ti gori iz oči,  
v dan se spreminja noč  
in satan preplašen beži.

# Mati — vzgojiteljica.

## Vzgoja volje.

Potrebno je, da postane človek sposoben za življenje, da povsod in v vseh razmerah, pa naj bi bile še tako težke, vrši voljo Boga in dolžnosti svojega stanu. Kako naj mati vzgaja voljo?

Izredni načini in nenavadne metode niso potrebne. Vzgoja volje ne zahteva posebne strogosti, ampak mati mora modro, smotreno zaznati in izrabiti tista sredstva in tiste priložnosti, ki jih vsakdanje življenje v družini v izobilju nudi. Samo na nekatere stvari naj odgovorim:

Navadi svojega otroka ubogati! Pokorščina naj bo njegova temeljna krepost na nravnem polju, iz katere se dajo razviti vse druge. Brez pokorščine ni vzgoje. Pokorščina torej, toda ne samo v važnih stvareh, ampak tudi v malih, da predvsem v malih, zakaj male, vsakdanje stvari zahtevajo več trajne pazljivosti in moči kot velike, zato še prav posebno utrujejo voljo. In življenje je večji del veriga malih opravil in ne velikih dejanj. Pokoravati se v velikih stvareh ni posebna umetnost, kakor tudi še ni krepost, če se človek varuje težkih zločinov. Pokorščina pa bodi, v kolikor to dopušča pojmovitost otroka, pametna. Vzgoja ni dresura, ampak izobraževanje duševno svobodnega bitja. Naj otrok le ve, zakaj mora biti pokoren, naj spoznava nujnosti življenja in si zbira naravne nagibe, sicer ga boš popolnoma vzgojila za ustrežljivega slugo tudi takih, ki bodo zlorabljali njegovo suženjsko pokornost. Seveda ne sme biti otrok pokoren samo radi razlogov, ki jih spoznava — zadnji vzrok njegove pokorščine mora biti tvoja in oblast Boga — sicer to ni več pokorščina, ampak samovoljnost. Otrok bo moral tudi v poznejšem življenju še marsikaj storiti, četudi razlogov, svojih obveznih dejanj ne bo takoj spoznal in jih mogoče nikdar ne bo spoznal ali uvidel.

Navadi svojega otroka, da se bo znal tej ali oni stvari odreči in se ji odpovedati: da ne govori preveč in o nepravem času, mislim na tisočere otroške želje, na obleko, ki mu je draga, na jed, ki jo ima rad, na igrače, ki jih ljubi in na podobno. Brezobzirno obsodi vsako sladkosnednost, ki je nevarno poželenje po čutno prijetnem in prepovedanem, ki je mati laži in tatvine. Otroka, ki se ni zarana naučil, da reče »ne«, ko bi radi svoje ne-spametne samovoljnosti in svojega napačnega poželenja rad rekel »da«, bo življenje prej ali slej strlo. Otrok pa, ki se zna premagovati, je mal junak, ki zasluži priznanje in nove vesele izpodbude, da si bo s premagovanjem samega sebe pridobil oblast nad vso svojo prihodnostjo.

Skrbi, da bo tvoj otrok zaposlen. Najprej z igro. Igra je za razvoj otroka največjega pomena. Uri telo, razvedri srce in razvija druge duševne sile. Ali še nisi nikdar slišala čistega petja in veselega smeha otrok, ki so se igrali na dvorišču ali pa na cesti, ob kupu peska ali na širnem travniku, na bregu žuborečega potočka ali sredi padajočih snežink? Kako rdeči radi zdravja obraz, ako dečki tekajo, skačejo, plezajo, ako se med seboj bore, kako se krepe mišice, kako se utruje srce in širijo pljuča! In kje drugje naj tvoj otrok bolje razvija in izpopolnjuje svoj probujajoči se razum, hitro odločitev, vztrajnost volje, srčnost in hrabrost, pa tudi prilagoditev na drugačne značaje, skromnost, požrtvovalnost, usmiljenost in spravljivost, kakor v tistem malem, glasnem svetu na igrišču otrok, ki je končno v marsičem le posnetek in podoba velikega sveta življenja, na katerega je oni mali svet otrok že po svoji naravi pripravljen? Opazuj skrivaj

svoje otroke pri igri, in videla boš v glavnih obrisih njihov značaj, tudi uspeh svoje vzgojne umetnosti, imela boš nekako predslutnje, kako se bodo v življenju borili in izkazali. Marsikateri otrok, ki v svojem učenju razočara, je pri svoji zabavi in igri pokazal, da si bo kljub temu osvojil častno mesto pod solncem. Pazi na to in usmeri tudi igrače po tem, da bodo pustile domišljiji in otroku lastni želji po ustvarjanju dovolj prostosti in svobodnega udejstvovanja. Igrače, ki ne spodbuja, ampak jo otrok sprejme kot nekaj gotovega, se kmalu naveliča, pa naj bi bila še tako lepa in popolna, ali bolje povedano, vprav zaradi tega.

Seveda pa mora mati skrbno odstraniti vse izrastke, ki se lahko vrinejo v igro otrok. Igra ne sme nikdar biti grešna ali nevarna, veselje do igre se ne sme nikdar prevreči v igroželjnost in strast, ki ne pozna nobenih mej. Zakaj tudi življenje tvojega otroka mora biti več ko igra. Le povej mu, da življenje ni pohajkovanje in postopanje, ampak težka hoja v jarmu dolžnosti, a tudi sama se ravnaj po tem.

Delo je šolanje volje, toda samo tedaj, če se ni začelo in opustilo radi nasladnosti, ampak če se je končalo v samovzgoji, samozatajevanju in zvestobi do sebe. Vsako radi pristude in naveličbe napol dovršeno delo je poraz volje, vsako kljub notranjemu obupu dovršeno, samemu sebi tako rekoč izsiljeno celo delo je lepa zmaga. Naj tvoj otrok spozna, da dobro veš, kako težko je, popolno storiti in vsestransko dovršiti to, česar se lotimo. Povej mu še več, da je tako delo nadvse častno, da je pot, ki vodi k delovnemu, plodonosnemu in srečnemu življenju.

Seveda pa ne smeš otroka mučiti s pretežavnim delom. Koliko je ljudi, ki niso nikdar uživali brezskrbne mladosti, ker so jih starši ali pa beda časa z bičem pognali v trdi jarem dela!

P. ROMAN:

## Dekla Lucija.

Povest iz vsakdanjega življenja.

*Lucija prejme prvo sv. obhajilo.*

Bilo je prav na vnebohod Gospodov. To je praznik, ki ima v sebi žalost slovesa in še prečudno slast bodočega svidenja. Saj je Jezus sam rekel, da je dobro da gre in da bo poslal velikega Tolažnika Duha vse resnice. Seveda prosim, da ja kdo ne bo mislil, da je Lucija vse take in podobne globoke misli razumela. Kaj še! Ali pa, ampak po svoje.

Ko je katehet dober mesec prej napovedal dan prvega sv. obhajila, je prišla Lucija domov kakor v snu. Sprva sploh ni povedala, kakor bi se bala, da kdo nepoklican vstopi v ta bajni svet njenih sanj.

Toda mati Justina je le predobro poznala svojo hčerko. Že pri kosilu je vedela, da ima nekaj posebnega na srcu. Drugače je morala vse povedati iz šole, ker ji ni dalo miru, dokler ni stavila nešteto vprašanj, ki so bili z dogodki v šoli v kakršnikoli zvezi. Tisti dan je še na vprašanje komaj odgovorila.

Ko so pokosili je mama odšla v kuhinjo, da pospravi, ker je imela hvalevredno navado celo pri najnujnejšem delu vse pravočasno pomiti, da je bila kuhinja vsak čas prijetna za oko in okus. Lucija za njo. Da se nekako opraviči, reče kratko: »Bom pomagala brisati.« Mati Justina prav tako kratko odgovori: »Prav, Lucija, če se nimaš preveč učiti. Sicer pa,

kako je bilo danes v šoli? Še nisi nič povedala, pa ja nisi bila kaj kaznovana?«

Lucija jo očitajoče pogleda. Na tak dan, pa kaznovana! Nato začne prav počasi pripovedovati, kako je bil danes gospod katehet prečudno dober in kako je bilo vse tiho. Da je pokazal sliko Jezusove zadnje večerje in kaj je Jezus govoril tedaj svojim učencem. In da je katehet obljubil, da bodo smele iti k prvemu svetemu obhajilu, če bodo pridne seveda. In naj starešem doma povedo, če jih puste že v prvem razredu. »Jaz sem takoj dvignila roko, da bom šla, kajne mamica, da sem prav storila! Saj me boš pustila! Jaz sem že kar naprej vedela, da me boš pustila.«

»In če ne bi? Tako majhna se mi zdiš.«

»Mama!«

Ta edina beseda je tako očitajoče prišla iz Lucijinih ust, da se je mati Justina samo nasmehnila in hitro pristavila: »Sicer pa mislim, da bo šlo. Se bove že skupaj učile, da boš kar moč dobro znala.«

»Kaj pa obleka, mama?«

»Glej jo, ničemurnico, takoj na to misli! To je moja stvar, Lucija. Tvoja skrb pa bodi, da bo dušica kakor bel evet in na njem rosna kapljica.«

»Mama, kako si dobra!« In kakor da hoče dati v to zadnjo besedo vso toploto, se je Lucija mame na vso moč oklenila in zavila svojo glavico v njen predpasnik. Lucija ni vedela, da je tedaj srce njene mame molilo zanjo vročo molitev za njeno dušo, za njeno mladost.

Kot rečeno se je vršil ta razgovor dober mesec prej. Na praznik vnebohoda Gospodovega pa so fantje že na vse zgodaj začeli v zvoniku pritrkavati za male nevestice in male ženine božje ljubezni. Cerkev je bila vsa okrašena, kakor jo zna le slovenska ljubezen oplesti. Saj je v tistih vencih toliko nežnih misli in želja vpletenih in često toliko iskrenega kesanja za izgubljeno nedolžnostjo in še prošnja za odpuščenje, da vise izpod cerkvenih obokov kot živa molitev vsa drhteča in odkritosrčna in iz globin srca porojena.

Lucija se je zbudila že ob prvi pesmi zvonov. Vsa še vroča od spanja se je dvignila in prisluhnila bronasti pesmi. Še nikoli ni občutila tako zelo, kako zna zvon kar govoriti. Zdelo se ji je, da samo njej velja ta slovesna govorica: o zvestobi do konca, o ljubezni, ki ne pozna bregov in še o vdanosti, ki je kakor smehljaj spečega otroka. Seveda vse to njej ni bilo jasno, pač pa jo je prevzemalo z neznano močjo in nesluteno slastjo, da so ji lica kar gorela.

Tedaj se je vzbudila mati Justina. Uzrla je Lucijo, da v postelji sedi in tiho jo pokliče: »Lucija, zakaj ne spiš?«

»Mama, ker ne morem. Veš, tako čudno mi je pri srcu. Ali misliš, da me sedajle Jezus vidi iz tabernaklja? Tako zelo hrepenim po Njem. Kakšen občutek si imela ti, tedaj prvič? Ali ni človeku kar vroče?«

»Potrpi, Lucija, samo trenutek, pridem k tebi, da se oče ne zbudi.« V toplem polmraku sobe z majhnimi okni se je Justina brž odela z veliko ogrinjačo in po prstih šla k otroku. Tedaj je Lucija doživela enega tistih trenutkov, ki človeku ostanejo do smrti neizbrisno v spominu. Justina je namreč začela pripovedovati s tihim glasom, kako je bilo tedaj, ko je bila ona sama še majcena. Kako je ona hrepenela! Da je jokala, ko mama ni imela, da bi jo lepo oblekla in sta tisto jutro obe jokali. Pa je zadnji hip prišla botra in prinesla nove čizemce in belo obleko, ko so vsi mislili, da je že pozabila in je bilo očeta sram, da bi še enkrat pisal in prosil. Nato pa je še povedala, kako zelo jo je tedaj srce bolelo ob misli, da bi morda Jezus ne bil z njo zadovoljen, da bi mogoče njena duša ne bila dovolj čista.

Lucija je zvesto in verno poslušala, z očmi je kar visela na ustnicah matere in komaj slišno dihala. Mati Justina pa je bila na poseben način srečna, da ima tako razumnega otroka, občutila pa je tudi čisto svojsko slast — ta otrok je moj, čisto moj in še božji. Nekako čuvstveno in zgolj nagonsko je doživljala, da ta otrok poleg nje, ki je ves njen, ki toploto njegovega drobnega telesca čuti ob sebi, ni samo otrok, temveč že tudi človek, ki po svoje misli in po svoje hoče. Toplo in s skrbjo jo je prevzelo ob misli, da bo to nekoč morda mati, ki bo veliko trpela, ki bo morda do zadnjih globin srečna, pa lahko tudi za smrt razočarana...

Ko je to zadnjo misel do kraja razmislila, je docela pozabila, da je Lucija še otrok. Pričela je govoriti, sprva s pridruženim glasom, nato vedno jasneje: »Lucija, rečem ti, ljubi Ga. Nikoli ne boš razumela, kako je to mogoče — Jezus v beli, drobni hostiji. Seveda to je skrivnost. Ampak prečudno moč ima. Človek kar raste ob tem kruhu. In moder postane in tako posebno veder. Jaz sem neuka in ne znam povedati. Toda, Lucija, vedi, da je tvoja mama samo v Njem zmogla nešteto stvari. Danes še ne razumeš, pa boš kasneje. Pri Njem je ljubezen in silna moč. Pri Njem je tolažba in uteha, da ji jaz imena ne vem. Vse solze se tam posuše in celo smehlaj se prikrade na lice. Lucija, ljubi Ga!« Nato je prižela drobno telo otroka k sebi in ga vroče poljubila. To je bila najnežnejša priprava dveh čistih src na najglobljo skrivnost.

Kmalu zatem je razkošje mladega jutra odelo vse v svoj sijaj.

### *Pri mizi Gospodovi.*

Vsa cerkev je okrašena z zelenjem, vse diši po gozdu in neki posebni vonjivi svežosti. Pred glavnim oltarjem v belo pogrnenih klopeh sede otroci. Pred vsakim je na klopi majhen venček... Nato zvonček in tišina med povzdigovanjem... Lucija ne sliši nič — v ušesih čuje samo kakor mogočne orgle, čuti z nenavadno močjo božjo bližino. Nato obhajilo... Lucijina glava je kakor žlahten cvet, globoko se skloni, na obrazu ji zaigra tako blažen smehlaj najnežnejše sreče, da župnik nekako bridko otožno, vajen otroške raztresenosti, obstane in zastrmi v obrazek pred seboj... Lucija že objema nebeškega ženina in vsa je omotena prečudne sladkosti.

Lucija je poslej v božji šoli.

### *Mati Justina zboli.*

Ne dolgo zatem se je zgodilo, da je Justina šla v Ljubljano na trg in jo je nazaj grede ujela nevihta. Močna in zdrava, kakor se je sama sebi zdela, ni pazila, da bi si vsaj doma privoščila počitek, in tako jo je prevzelo. Pa še ne naenkrat, prav polagoma so se jele oglaševati bolečine v prsih, omotica v glavi, rahlo pa vztrajno pokašljevanje. Nekega dne je morala leči. Sicer si je očitala, da je to mogoče malo lenobe, ampak kar ni šlo in ni šlo drugače. Dobre sosede so radevolje pomagale in nasvetovale zdravila po svoji preprosti in izkušeni pameti. Pa kar ni hotelo biti bolje.

Na Lucijino mladost je padla senca križa.

(Dalje prihodnjič.)

---

*O Jezus, naučil si nas moliti k Bogu: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.« Glej, sleherni dan tako molimo, sleherni dan delamo take obete: ali gorje tistemu, čigar molitev se bo izkazala kot laž!*

(Lamennais.)

## Francišškanski način preživljanja.

(Nadaljevanje.)

Življenje blaženega brata Egidija nam kaj lepo osvetli, kako so delali prvi francišškani. Kamorkoli je Egidij s svojimi tovariši prišel, povsod je poprosil za delo. V službo stopa kot dninar. Vendar tako, da si vselej dnevno nekaj ur izgovori za razne pobožnosti, zlasti za cerkvene dnevniče. Delal je rad in hitro.

Vsako, še tako nizko opravilo, mu je bilo všečno, da je bilo le pošteno. Leta 1214 ga je sveti Frančišek poslal v Fabriano, ležeče v ankonškem okraju. Tu je Egidij izdeloval posode, ki so lahko vanje vlagali pitne kozarce, pletel je razne košarice in locanje za steklenice. Izdelke sta s tovarišem meščanom prodajala. Za kakšno ceno? Za hrano in obleko! S pridnim delom je toliko zaslužil, da je lahko še bolj ubožnega sobrata vzdrževal. Naslednje leto sta skupaj poromala v Palestino. V mestu Brindizi je moral čakati na ladjo. Ne v brezdelju. Omislil si je vrč. V njem je nosil po mestu vodo ter klical: »Kdo si želi pogasiti žejo?« Za plačilo je sprejemal zase in za sobrata potrebno hrano. Tudi onkraj morja, v Sveti deželi, se je preživljal z ročnim delom. V mestu Akkon je pletel iz ločja košarice. Pomagal je pri pogrebih ter prenašal vodo. Ako pa le ni našel dela, si je moral pač hrano izprositi.

Ko je bival v Rimu, je bil vsako jutro najprej pri sveti maši. Nato je dan na dan hodil v gozd, ki je bil oddaljen od mesta dve uri hoda. Vračal se je oprtan s svežnjem drv. Nabrano sehličje je prodajal. Ne za denar. Pač pa za potrebno hrano. Nekega dne je sklonjen pod težjo butaro srečal ženo, ki bi bila rada drva kupila. Pogodila sta se. Slučajno je žena v Egidiju spoznala redovnika. Iz spoštovanja mu je hotela dati več, kakor sta se dogovorila. Toda, Egidij je odgovoril: »Nečem, da bi me lakomnost premočila.« Odklonil je cel prebitek, hkrati pa tudi polovico določene cene.

Ob času trgatve je služabnik božji pomagal nabirati grozdje. Kaj vestno je tudi vršil celó službo tlačivca. Nekega dne je na cesti srečal moža, ki je želel, naj bi mu kdo pomagal orehe otepavati. Nihče se ni hotel dela lotiti. Drevesa so bila le previsoka, kraj pa od Rima močno oddaljen. Pa se mu je ponudil Egidij ter dejal: »Dobro, pomagal ti bom jaz.« Pogodila sta se. Kako? Toliko in toliko orehov dobi Egidij. Egidij je šel na delo. Pokrižal se je. Splezal je na prvo drevo ter začel klatiti orehe. Nato na drugo in na vse ostale. Za plačilo je pa dobil toliko orehov, da ni mogel vseh spraviti v žepe svoje obleke. Kaj naredi? Slekkel je habit. Zavezal je rokave in oglavnico. Nato je stresel orehe kar v habit, jih nesel domov ter podaril siromakom.

Ob žetvi je šel Egidij z drugimi siromaki ven na polje pobirat preostalo klasje. Ako mu je kdo hotel podariti snop, ga je odklonil z besedo: »Nimam skednja, kamor bi spravljal žito.« Tudi nabrano je brž razdelil med ubožce.

Nekoč je stanoval blaženi Egidij v samostanu Santi Quattro poleg Laterana. Nekega dne je iskal kuhar pomočnika, ki bi mu čistil moko. Egidij je zvedel. Brž se je ponudil kuharju za delavca. Le-ta mu je obljubil za določeno mero očiščene moke sedem kruhov. Donašal je tudi vodo iz vodnjaka San Sisto ter pomagal pri peki. Tudi za to delo ga je kuhar nagradil. Dal mu je nekaj hlebov. Pozneje ga je povabil kardinal Nikolaj iz Tuskula k sebi v Rieti. Dolgo časa ga je cerkveni knez nagovarjal, naj bo

tudi pri mizi njegov gost. Slednjič se je udal. Toda le, ako si bo smel kruh sam zaslužiti. Vsak dan je šel delat. Tu je pomagal nabirati olive, tam zopet kaj drugega. Ko je pa prišel k obedu, je prinesel s seboj tudi kruh, ki si ga je bil zaslužil s trdim delom. Kadar radi slabega vremena zunaj ni našel dela, se je ponudil kuharju, da mu bo za malo kruha pometel kuhinjo ter osnažil umazane in zarjavele nože. Pred začetkom postnega časa se je Egidij poslovil od svojega visokega pokrovitelja. S tovariši se je hotel umakniti v samoto. Čudil se je kardinal ter močno ganjen dejal: »Kam hočete oditi? Tako potujete, kakor ptice, ki nimajo gnezda.«

Sedaj lahko dodobra umemo tisto poglavje vodila, sestavljenega leta 1221, ki nosi napis: »Kako naj bratje služijo in delajo.« Glasi se pa tako-le: »Kjerkoli bratje služijo in delajo, naj ne bodo ne hišniki, ne kletarji, kakor tudi ne pazniki. Nobenega dela ne smejo sprejeti, ki bi druge pohujševalo, ali njim samim škodovalo. Nižji naj bodo, kakor vsi, ki v tisti hiši bivajo, in naj jim bodo podložni. Bratje, ki so se v tem ali drugem delu izurili, naj le pri svojem delu ostanejo; seveda, ako ne škoduje njihovi duši ter morejo dolžnosti pošteno izvrševati. Saj pravi psalmist: Delo tvojih rok te bo hranilo; zato boš srečen in se ti bo dobro godilo (Ps 127, 2). Apostol pa opominja: Kdor noče delati, naj tudi ne jé (2. Tes 3, 10). Kakor tudi: V čemer je bil kateri poklican, bratje, v tem naj vsak ostane pri Bogu (1. Kor 7, 24). Za plačilo, ki si je z delom služijo, smejo sprejemati vse, kar le potrebujejo; samo denarja ne. Kadar si drugače ne bodo mogli pomagati, naj prosijo miloščino, kakor drugi bratje. Smejo pa imeti orodje, ki je za svoje rokodelstvo potrebujejo. Vsi bratje naj se na vso moč potrudijo, da bodo vedno z dobrimi opravili zaposleni. Saj je pisano: Vedno kaj dobrega delaj, da te hudobni duh ne zaloti lenega (Sv. Hijeronim). Podoben je sledeč opomin: Lenoba je sovražnica duše (Sv. Anzelm). Zato naj božji služabniki vedno molijo, ali kaj dobrega in koristnega delajo.« (Vodilo I., poglavje 7.)

Tu govori Francišek najprej o bratih, ki služijo kot posli in dninarji. Naj le, kakor že hočejo, delo sprejemajo. Seveda, kot manjši bratje, ne smejo dela sami voditi, kakor tudi ne prevzeti opravila, ki bi pohujševalo druge, njim pa škodovalo. Nato govori o izvežbanih rokodelcih. Tudi po vstopu v red naj svoje delo nadaljujejo. Zato jim dovoljuje potrebno orodje. Kot plačilo za delo naj sprejemajo vse, kar potrebujejo za življenje; le denarja ne. Ako bi pa za delo ne dobili ničesar, potem naj, kakor drugi bratje, prosijo miloščino. Slednjič opominja svetnik brate, ki niso ne služabniki ne rokodelci, naj se vedno ukvarjajo s kakšnim koristnim opravilom. Če tudi samo zato, da bi ne bili brezdelni. (Dalje prihodnjič.)

GIOVANNI PAPINI — P. ROMAN:

## Herod Veliki.

Herod je bil spaka: ena najbolj zlokobnih spak, ki jih je skotila puščavska sopara na Jutrovem. In ta res ni skotila samo enega, da jih je groza pogledati.

Ni bil ne Jud, ne Grk, ne Rimljan. Idumejec je bil: barbar,<sup>1</sup> ki je pred Rimom klečeplazil in se je šemil pred Grki, da si tembolj gotovo zagotovi vlado na Judi. Sin izdajavca se je kot samozvanec polastil kraljestva svojih gospodarjev, zadnjih propalih Hazmonejcev. Da pravno svojo izdajo

<sup>1</sup> Rimljani so imenovali »barbare« vse podvržene narode.

opraviči, je poročil vnukinjo iz tega rodu, Mariamne, ki jo je pozneje po krivični sumnji umoril. Ni bil to njegov prvi zločin. Že poprej je bil dal zadaviti svojega svaka Aristobula; na smrt je obsodil svojega drugega svaka Jožefa, enako Hirkana II., zadnjega vladarja premagane dinastije. Ni bil zadovoljen, da je umoril Mariamne, dal je spraviti s pota tudi Aleksandro, njeno mater, in končno še otroke Babove, samo zato, ker so bili v daljnem sorodstvu z Hazmonejci. Vmes pa si je krajšal čas, da je dal žive speči Juda iz Sarafe, Matijo iz Margalot zaeno z drugimi glavarji stranke farizejev. Kasneje se ga loti bojazen, da bi utegnili otroci, rojeni iz Mariamne, maščevati svojo mater, in jih je dal zadaviti; malo pred smrtjo je zaukazal, da umore še tretjega sina Arhelaja. Razkošen, sumnjiv, okružen, lakomen zlata in slave, ni imel miru, ne v svojem domu, ne v Judeji, ne v samem sebi. Da pozabijo njegove zločine, je poklonil rimskemu narodu tri sto talentov,<sup>2</sup> da se uporabi za zabave; ponižal se je pred Avgustom, zakaj le ta mu je držal vrečo pri njegovih sramotnih početjih; in umirajoč mu je zapustil deset milijonov drahem<sup>3</sup> in povrhu še ladjo, natovorjeno z zlatom in enako s srebrom za Livijo.

Ta lokavi vojaški najemnik, ta od civilizacije polizani beduin si je nadel nalogo pridobiti zase in medsebojno pomiriti Grke in Jude. Posrečilo se mu je kupiti izmaličene naslednike Sokratove, da so prišli do sklepa postaviti v Atenah njegov kip, toda Judje so ga sovražili do smrti. Zastonj je zopet pozidal Samarijo in zaman prezidal tempelj jeruzalemski: zanje je bil zmeraj: pogan in samosilnik.

Bojazljiv kakor zločinci, ki se starajo, in samosilniki, ki so pravkar nastopili, ga je vsak šelest listja, vsak gibljaj sence prestrašil do trepeta. Vražast kot vsi orientalski, je bil lahkoveren za slutnje in prerokbe, mogel je tudi hitro verjeti trem, ki so prišli iz notranjosti Kaldeje, vodeni od zvezde v deželo, od njega z goljufijo ugrabljeno. Vsak, ki bi se potegoval za oblast, četudi samo v njegovi domišljiji, ga je zamogel spraviti v strah. In ko je zvedel od Magijcev, da se je rodil kralj Judeje, je njegovo nemirno barbarsko srce vtrepetal. V spoznanju, da se zvezdogledi niso vrnili, da ga obveste o kraju, kjer se je bil prikazal novi vnuk Davidov, je dal povelje, da se vsi dečki betlehemske pomore. Jožef Flavij molči o tem zadnjem dejanju kralja: toda tisti, ki je dal umoriti lastne otroke, mar ni bil zmožen poklati onih, ki se niso rodili iz njega?

Nihče ne ve, koliko otrok je bilo žrtvovanih vsled strahu Herodovega. Ni bilo prvič, da so v Judeji prišli pod ostrino meča celo dojenčki na prsni mater: taisti judovski narod je kaznoval v starih časih sovražna mesta s pokoljem starcev, žena, mladeničev in otrok; nikogar niso čuvali izvzemši deklet, da jih uporabijo kot sužnje in priležnice. Sedaj je Idu-mejec izvajal pravo povračilo nad narodom, ki si je bil to pravo osvojil.

Ne vemo, koliko je bilo nedolžnih otrok, to pa vemo, če smemo verjeti Makrobiju, da je bil med njimi tudi mali sinček Herodov, ki je bil v Betlehemu v reji. Za starega monarha, morivca žene in otrok, je bila morda to samo kazen; kdo ve, če ni morda trpel, ko so mu prinesli novico o zmoti? Kmalu zatem je moral sam pustiti življenje, ker se ga je lotila gnusna bolezen. Trohnel je pri živem telesu; črvi so mu razjedali modovino, noge so mu zatekale, imel je kratko sapo in neznosno smrdel. Ker se je gnusil samemu sebi, je nekoč pri obedu napravil poskus samoumora z namiznim nožem. Končno umre, Salomi pa naroči, da dá usmrtiti nekaj mladih mož, ki so bili zaprti po ječah.

<sup>2</sup> Približno v današnji normalni veljavi: 22.632.000 Din.

<sup>3</sup> Ena tedanja drahma je tehtala v srebru: 4.36 gramov. V vrednosti približno sedanjih 10 dinarjev.



Pôkolj nedolžnih otrok je bil zadnja kretnja smrdljivega in krvi-željnega starca. To žrtvovanje nedolžnih otrok ob zibeli nedolžnega; ta žrtev krvi za novorojenca, ki bo daroval svojo kri za rešitev krivičnih; ta človeška žrtev zanj, ki se bo samega sebe žrtvoval, ima preroški pomen. Tisoči in tisoči bodo morali po njegovi smrti umreti zavoljo ene same krivde: ker verujejo v njegovo vstajenje. Rodil se je, da umrje za druge, in glej, tisoči rojenih umrjejo zanj, kakor da zadoste za njegovo rojstvo.

Pretrsljiva skrivnost leži v tej daritvi nedolžnih, v tej desetini sodobnikov. Bili so istega rodu, ki Ga bo izdal in križal. Toda ti, ki so bili od Herodovih vojakov usmrčeni tisti dan, so bili obvarovani, da niso videli smrti svojega Gospoda. Rešili so Ga s svojo smrtjo in se rešili za vedno. Bili so nedolžni in ostali so nedolžni za vse veke. Njihovi očetje in preostali bratje se bodo nekega dne maščevali — pa jim bo prizanešeno, »ker ne vedo, kaj delajo«.



Peter Pavel Rubens: Umor otrok v Betlehemu.

Na večer, ko se hiše betlehemske pogreznejo v mrak in se prižigajo prve luči, odhaja mati skrivoma kot begunka, kot tatca, kot zasledovanka. Kralju ukrade eno življenje, narodu reši eno upanje, na prsa pritiska svojega fantka, svoje bogastvo in svojo stisko.

Obrne se proti zapadu, povprek skozi staro zemljo kanaansko in v malih dnevnih hodih — zakaj dnevi so kratki — prispe v dolino Nila, v ono deželo Mizraim, ki je pred štirinajstimi stoletji veljala njihove očete toliko solz.

Egipet, rahla, gnojna zemlja, pognojena z vso podlostjo in vso veličino prvih dob, afriška Indija, kjer so se valovi zgodovine pravkar umirjali, da zamro v oseki — Pompej in Antonij sta malo let popreje na teh bregovih dosanjala svoj sen oblasti in življenja — ta čudežna dežela, porojena iz vode, sparjena od solnca, napojena s toliko krvjo različnih narodov, obljudena s tolikerimi bogovi pod obliko živali, ta dežela polna nasprotij in vsa vzvišena, je bila iz razlogov neverjetnosti določena za zavetje beguncem.

Bogastvo Egipta je bil gnoj, je bilo mastno blato, ki ga je Nil vsako leto razlil preko pustinje zaeno z golaznijo. Neprestana misel Egipta je bila smrt. Sito ljudstvo egiptovsko ni hotelo smrti, je smrt zanimalo. Mislilo je, da bo zmagalo smrt s svojimi umetnijami, s snovjo, z balzamiranjem, z v kamen vklesanimi podobami teles, ko so bila še živa in ki so jih vklesali njihovi kiparji. Bogati, siti Egipčan, sin blata in častivec bogov z glavo vola in psa, ni hotel umreti. Za drugo življenje si je zgradil ogromne grobnice, vse prenatrpane z mumijami, ki so bile povezane v močno dehteča zelišča, s slikami iz lesa in marmorja. Nagromadil je nad trupli pokojnih piramide, da bi trpežnost kamena varovala trupla pred razkrojem.

Kadar bo Jezus mogel govoriti, bo izrekel sodbo nad Egiptom: zakaj Egipet ne leži samo ob bregovih Nila, Egipet še ni izginil raz obličje zemlje zaeno s svojimi kralji, s svojimi skobci in svojimi kačami. Kristus bo dal zadnji in večni odgovor na strahovlado Egipčanov. Obsodil bo bogastvo, ki prihaja iz blata in se vrača v blato, in vse fetiške trebuhočastivcev ob Nilu bo razkrinkal. In premagal bo smrt brez izklesanih kipov, brez kraljevih grobnic in brez kipov iz granita in bazalta. Zmagal bo smrt z naukom, da je najbolj požrešen črv greh in da je čistost srca edina vonjava, ki ubrani pred trohno.

Častivci Blata in Živali, sužnji Bogastva in Zveri ne morejo najti odrešenja. Njihovi grobovi, najsi so visoki kot gore, okrašeni kakor sobane kraljice, ne hranijo drugega kot pepel. Blato, ki je obsojeno, da ostane nepremično kakor mrhovina živali. Zmaga nad smrtjo ni mogoča s posnetki življenja v kamenu in lesu: kamen se zdrobi in postane prah, les strohni in postane prah in oba skupaj sta prah, večni prah.

P. ANGELIK:

## Beseda božja in življenje.

*»Poznam tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak. O da bi bil mrzel ali gorak! Tako pa, ker si mlačen in ne gorak in ne mrzel, te hočem pljuniti iz svojih ust« (Raz 3, 15, 16).*

Kakšen je mlačen kristjan? Posebna lastnost mlačnega kristjana je, da je vedno versko strpljiv, to se pravi, nikdar ne napada ustanov drugih ver in verskih udruženj, temveč se trajno bori proti katoliški cerkvi in njenim ustanovam, na katerih vidi vsako prav najmanjšo napako. Povsod drugod vidi in vpoštevata človeške slabosti, le pri katoliški cerkvi na to pozabi. Vse vere so po njegovem mnenju enako dobre, živi pa praktično seveda po nobeni.

Mlačen kristjan gre pač semtertje v cerkev, kadar je kako lepo petje ali kadar bi morda kdo opazil, da njega ni. Drugače je pa prepričan, da lahko Boga moli tudi doma, ali v lepi božji naravi. V resnici pa Boga ne moli nikoli, ne doma, ne v naravi, zato, ker smatra to le za predsodek, ki pristoja starim ženicam in otrokom.

Mlačen kristjan se v govorjenju in presojevanju katoliške cerkve, njenih ustanov in duhovnikov, kaj rad sklicuje na sv. pismo, da bi se tako pokazal kot vernega kristjana, ki mu je na srcu le dobrobit cerkve, toda sv. pisma samega nikdar ne vzame v roke, kaj šele, da bi ga bral.

Mlačen kristjan, katerega prva lastnost, kakor že omenjeno, je verska strpljivost, se nekako s sveto jezo vedno huduje na seznam prepovedanih

knjig. Po njegovih nazorih je namreč treba čitati dobro in slabo, potem pa se šele odločiti, toda praktično on bere v resnici samo protikatoliške ali vsaj brezbarvne knjige in časopise, med tem ko smatra ves katoliški tisk za manj vreden, ker je versko fanatičen in prenapet.

Mlačen kristjan se tudi prav rad pokaže učenjaka, zlasti v zgodovinskem oziru. Rad povdarja vse napake, katere so vršili člani katoliške cerkve, bodisi v starem, srednjem ali novem veku. Toda sam ni še prebral nobenega resnega zgodovinskega dela, temveč črpa vse svoje znanje iz površnih časopisnih člankov, brošur, romanov, filmov, dram in radio-predavanj.

Mlačen kristjan zahteva zase neomejeno svobodo mišljenja, toda te ne dovoljuje nikomur drugemu. Kdorkoli bi si drznil drugače misliti kakor on, ta je v njegovih očeh fanatičen srednjeveški mračnjak in suženj duhovništva.

Mlačen kristjan tudi spoštuje vsako versko prepričanje, toda to ne velja za katoliško versko prepričanje, kajti kot katoliški kristjan si prisvaja pravico, da presoja vse, kar je katoliškega, popolnoma z lastnega vidika. Norčuje se iz fistih, kateri v verskih stvareh poslušajo katoliškega škofa ali rimskega papeža. Če le eden od teh dveh kaj reče, kar nasprotuje njegovemu lastnemu prepričanju, tedaj je gotovo, da bo dejal: Čemu se duhovniki in cerkev v politiko vtikajo?

Mlačen kristjan hoče biti seveda tudi dober gospodarstvenik. Zato skuša, kjerkoli more, pritiskati na uslužbence in podrejene, odtrguje jim plačo, povečava število delovnih ur, ker je trdno prepričan, da uslužbenci ne mislijo na drugega, kakor da bi pasli lenobo in njega izkoriščali. On sam pa seveda nikdar nikogar ne izkorišča, vsaj tako on pravi.

Mlačen kristjan skuša seveda tudi braniti avtoriteto, zato je trd in neusmiljen do svojih uslužbencev in do vseh, ki so mu kakorkoli podrejeni. Prav tako je pravi trinog do svoje žene in otrok, v trdnem prepričanju, da s tem ščiti in brani avtoriteto. Nasprotno pa je do fistih, od katerih se ima kaj bati ali od katerih bi utegnil dobiti kako nagrado ali pohvalo, čudovito pohleven, od sile ponižen in pripravljen menjati svoje nazore vedno in povsod, kadarkoli to od njega višji zahtevajo. Pa tudi s tem nikakor ne namerava kazati morda kake neznačajnosti, ampak hoče le spoštovati avtoriteto.

To je verna slika mlačnega kristjana, zato se nikakor ne moremo čuditi besedam sv. pisma, da bo takega Bog izpljunil iz svojih ust.

HELENA HALUŠKA — P. EVSTAHIJ:

## Častna zadeva . . .

V celem pogorju Jura, tostran in onstran meje, je »ta véliko« pranje slovesen dogodek, ki sta nanj navezana ugled in čast dotične hiše.

Kdor hoče biti upoštevan ter uvaževan od svojega bližnjega, mu mora vzbujati spoštovanje in obračati nase njegovo pozornost z imetjem, in tu je najprvo živотно perilo, potlej posteljno perilo in naposled namizno perilo.

Vsak reden človek si mora te reči pravočasno priskrbeti. V dobrih starih časih je bilo prvo nevestino premoženje in blago kraljevskih otrok po sivki ali lavendlju dišeča skrinja za platno. Tem starim časom so kmetje ostali zvesti.

»Bog daj, da bi bili še dolgo taki; zakaj tisti dan, ko bodo naše kmetice namestu platnenih životnih srajc nosile svilnate zastavice, je izgubljeno,« je menil župnik.

Tostran in onstran jurske meje v tem oziru ni še nobene nevarnosti, tukaj še vse hodi oblečeno v trpežno lepo platno, le mladina včasih v barbant.<sup>1</sup> Ondi je pa tudi veliko pranje še zmeraj častna zadeva!

Zares, brez šale, častna zadeva! Gorje gospodinji, ki bi za sušenje razobesila raztrgane rjuhe in posteljne odeje, preluknjane žepne robce in razdrapane čipke! Nikoli bi ne mogel njen mož opravljati kakšne častne službe, ki je zanjo potrebno zaupanje. Zakaj v vsej okolici bi se govorilo o »nezanesljivem gospodarstvu«. Merilo za to, da je gospodarstvo kake hiše trdno in na dobrih nogah, je bila pogostnost, bolje rečeno redkost pralnih dni. Ubogi ljudje so namočili in namilili vsak mesec, ker bi jim sicer bilo pošlo perilo; manj premožni vsakih šest tednov; zelo premožni na vsaka dva meseca, bogati na vsake tri mesece. Ptiča je pa vsakokrat ustrelila, to je prvenstvo si je pridobila mati županja. Le-ta je mogla vso hišo z možem vred, s štirimi otroki, s hlapci in z deklami, za šest dolgih mesecev preskrbeti z životnimi haljami ali srajcami, ne da bi ji bilo treba misliti na pranje. Ta okoliščina je gotovo pripomogla, da je njen mož celo življenje sedel na županskem stolčku.

„Kdor ima toliko, njemu ni treba krasti,“ so si mislili moji dobri kmetje.

Enkrat v majniku in enkrat v oktobru so si pri materi županji izbrali najlepše vreme in potlej so prale ženske ves dolgi teden. Na travi »ta velikega« travnika so se belile platnene rjuhe, na vrtu sadovnjaku pod cvetočimi jablanami je viselo životno perilo in veselo v vetru plapolalo, to je bil res krasen pogled za vse mimoidoče, celo marsikateri tujec je obstal. Najlepše tkanine so visele seveda najbližje ob cesti; to je tamkaj tako v navadi. Priznanja vredne životne halje ali srajce je imela postavna žena, bogato vezene, skromno izrezane, trpežne in dolge. Z eno samo tako srajco bi utegnila pokriti goloto treh modernih ali novodobnih mladenk! — In kakšne spodnje hlače so bile to! Kakor roka široke klekljane čipke na koncu obširnih in dolgih »cevi«, to je hlačnic, po šegi prvotnih časov spodobne gorke spodnje hlače, ki so segale do polovice meč, zraven je bilo še v izobilju spodnjih sukenj in kril, vse je bilo bogato okrašeno z ročnim delom. Mati županja je bila žena, ki je precej dala nase in ki je tudi kaj žrtvovala, da si je utrdila zvestobo svojega moža. Njeno mnenje je zato v resnici veljalo v občini kot takšno, ki mu ni oporekati — in zares: tisočera ljudska modrost je govorila iz njenih ust.

Naj reče kdo, kar hoče: človek se v resnici prične s srajco! Izraz »Sansculotte«<sup>2</sup> je bil ljudstvu pojem skrajne bede v njegovem krvavem prevratu; njegova domišljija se niti drznila ni, da bi se povzpela do izraza »Sanschemise«.<sup>3</sup> Tako visoko ceni ljudstvo — srajco!

Vrhunec siromaštva, ki je vanj kdo zabredel, je bila v lamótski in bremonkúrski okolici zakrpana srajca. Zakrpano vrhnjo obleko je mogel in smel vsak nositi; ob delavnikih ni bilo primerno, nositi drugačno obleko; cela srajca na životu je pa bilo nekaj tako samo po sebi umevnega, kakor kruh na mizi. V obeh občinah ni bilo nikake prave bede, pač pa veliko

<sup>1</sup> Žal mi ni znan kak lep slovenski izraz za nemško besedo »Barchent«; doma sem slišal le »porhant«. — Prip. prev.

<sup>2</sup> Francoska beseda. Izgovori s a n k ũ l ó t = slovensko brezhláčnik, človek brez hlač. — Prip. prev.

<sup>3</sup> Istotako francoska beseda. Izgovori s a n š m í z = brezsrájčnik, človek brez srajce. — Prip. prev.

siromaštva, ki je delalo in garalo dvanajst in štirinajst ur na dan, ki si ni privoščilo praznika — toda nikoli ni to ubožstvo ter siromaštvo nosilo zakrpane srajce.

Mati županja je imela nasprotnika ali prav za prav nasprotnico, to je bila »La Pepie«. Le-tej se je njeno ravnanje zdelo nesramno, saj je vendar grda navada izkazovati svojo srajco vsem mimoidočim, in nekrščansko je vse reči, ki jih še imenovati ne kaže, izobešati in razgrinjati pred očmi vseh, to je zvijača hudobnega duha, sposobna, da vzbudi spačene misli močnemu spolu. »Faj te bodi takšno počenjanje!« — »La Pepie« je obešala svoje životno perilo na motvozu znotraj za štirimi zakrivajočimi platnenimi rjuhami. Noben človek v vasi se ni mogel bahati, da bi ga bila ona kdaj zavedla v skušnjavo; v pet in petdesetih letih svojega zemeljskega romanja ni bil nihče gledal njenih dekliških toaletnih<sup>4</sup> skrivnosti.

Na vsaka dva meseca je »La Pepie« zavihala svoje rokave, si obula lesene coklje, si privezala položčen platnen predpasnik ter se zaprla v pralnico, kjer je obdana od sopare skrivnostno in patetično — to je vneto — opravljala svojo službo.

Na vsaka dva meseca!

Toda to je bilo pred leti. Po vojni je prala vsak mesec enkrat. Platneni četverokotnik je medtem postajal vedno manjši, zmeraj bolj pogostni so pa bili obiski, ki jih je župnik dobival iz bližnjega francoskega mesteca. V le-tem ni bilo samo siromaštva, ampak tudi prava beda je zagospodovala v njem; te bede večkrat ni bilo možno pokriti niti z eno samo srajco. Procesijske ubogih žene s svojimi otroki so prihajale semkaj v Lamót.

»Francija ne izumre,« so menili švicarski kmetje, pa niso vedeli prav za prav, kaj hočejo žene pri njihovem župniku.

Ko se je po vojni tudi v Švici razširila brezposelnost in s tem beda, tedaj je »La Pepie« prala že na vsake tri tedne.

Pravilnega četverokotnika že ni več mogla postaviti s posteljnimi perilom župnikovim: Zdaj je napravila trikotnik, v čigar notranjščini so se morale zdaj njene srajce pomakniti bolj tesno skupaj, da bi sušila na skrivnem.

Mine nekaj časa. »La Pepie« pere na vsakih štirinajst dni. Ljudstvo je pa pričelo pošteno mrmrati, po strani so gledali mestne obiskovalce in mati županja se je o tem očitno razgovorila z županom.

»Če pojde tako dalje, bo naš župnik kmalu spal na slami! Bila bi sramota za nas vse.«

»Imaš prav, žena,« je rekel župan, »tega ne moremo več kar tako gledati, pošlji mu anonimno<sup>5</sup> pol tucata platnenih rjuh.«

Naslednji dan je župnik res našel na kuhinjski mizi težak zavoj z napisom:

»Našemu ljubemu župniku anonimni dar od županje.«

Prečastiti se je namuznil in sprejel zavoj ter rekel prisrčno: »Bog plačaj!« — — —

»La Pepie« je mogla zdaj za nekaj časa spet postavljati svoj platneni četverokotnik. Ni pa trajalo in trpelo dolgo, in nato se je zgodilo nekaj neverjetnega. Spet je stal trikotnik: dve stranici iz platnenih rjuh, tretja stranica pa — in zdaj se svet ni podrl — iz lastnega životnega perila! Bile so

<sup>4</sup> To a l e t a, francoska beseda (toilette izg. toalèt), pomeni obleko in vso opremo in priprave, da se človek pošteno napravi za v olikano družbo; to besedo rabi zlasti ženski spol. — Prip. prev.

<sup>5</sup> A n o n i m e n = brezimski, brezimen, iz grškega a n ó n y m o s, lat. anónymus, nem. anoným. — Prip. prev.

razobešene srajce, spodnje hlače, spodnje halje in spodnja krila, nočne jopice, nočne čepice: vse prepuščeno pogledom in vetru.

In kakšne burke je uganjal besni in nori pomladni veter s temi častljivimi reči! Napihnjene nočne srajce so vzdigovale svoje roke hrepeneče kvišku, poštene hlače iz barhanta so se nenadoma hotele prekopicovati motvozom, modrorumena ponočna jopica se je celo odtrgala in je na cesti zletela za nekim drvarjem, dokler ji ni pošla sapa, nakar se je razkoračila na nekem gnojnem kupu ter mahala le še z enim rogljičem. Tam je Avstrijka našla ubežnico, ki jo je dvignila ter se pri tem kakor zmerom neumno smejala. »La Pepie«, ki je na vrtu pregledavala perilo, je bila pošteno huda ter je mimogrede trdo udarila na frfotajočo snov, toda to ni nič pomagalo — zadaj za njenim hrbtom je pomladanski veter besnel dalje.

»Vaša nočna jopica!« zakliče naenkrat Avstrijka ter stopi z voditeljico vred na vrt sadovnjak.

Če bi bila »La Pepie« takrat imela na razpolaganje kakega popadljivega psa, bi ga bila rada, ah, kako rada spustila na meča obeh vsiljenk. Bila je bleda od razburjenja ter se je z vso svojo širino postavila pred svoj trikotnik. Zdelo se je, kakor da hoče njegovo notranjo skrivnost braniti do najskejnega ...

Voditeljica je zardela in pogledala v stran; Avstrijka je pa seveda z debelimi izbuljenimi očmi zijala noter — in potlej je njeno večno živo ter nemirno obličje naenkrat, naenkrat spet mirno obstalo. Ne samo mirno: resnobno. Zakaj na sredi trikotnika so visele štiri moške srajce skozi in skozi zakrpane, skromne in najbrž zavoljo visoke starosti tudi od vetra spoštovane!

To je bilo tisto najstrašnejše, kar je bila zvesta »La Pepie« hotela zakriti s svojim životom.

Zdaj pa, ko je sramota itak že postala očitna, je zavreščala: »Le poglejta, le poglejta: tako daleč so ga pripravili, niti ene same cele srajce ne bo imel naš župnik, kadar ga nekoč naš Gospod, Bog Oče, pokliče k sebi!«

Avstrijka prime pod pazduho priletno devico: »Če bi Vi, ljuba dobra gospodična, le vedela, koliko grehov človeštva bodo nekoč pokrile te raztrgane srajce!«

»La Pepie« je nezaupno poškilila proti svoji sosedki, ni razumela, zakaj se tako svetijo njene oči, ter je brez razumevanja zmajala z glavo.

MILICA GRAFENAUERJEVA:

## Notranja stiska v družini.

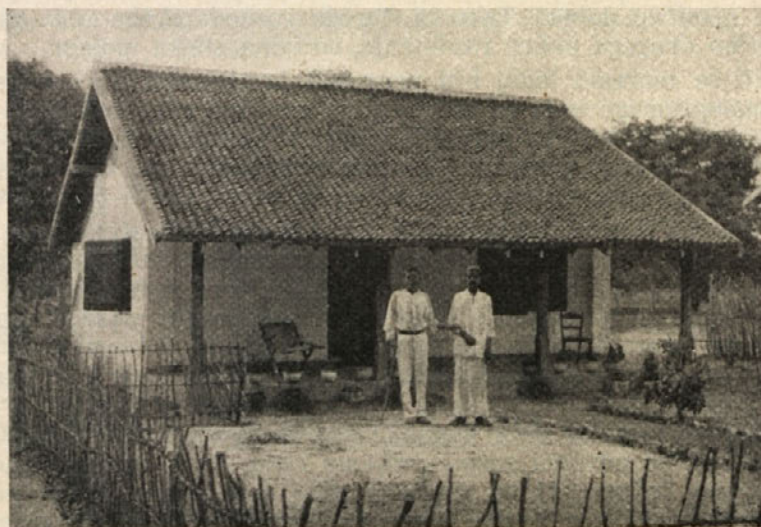
Težko vzdušje se širi vsepovsod. Strah nas je, ali sploh še je prihodnost, ki bi mogla priti za grenko sedanostjo, za to občo strašno ljudsko stisko. Trume mladostnih brezposelnih so tako rekoč odveč že pri prvem koraku v življenje, druge trume v delo že všolanih ljudi se odpuščajo, ne da bi več upale, da še dobe stalnega dela drugje. Poklic, kot urejeni temelji življenja izginja in prehaja v naglo in za silo priučeno, v naglo se menjajoče delo, negotovo od dne do dne in še sreča, če takega kje je.

Tako se maje vse dosedanje kulturno življenje v temeljih in grozi, da poruši vse opore varnosti, zakona in družine, sploh vsakega urejenega skupnega življenja. Cele množice delovnega ljudstva tlači strah, da izpodkoplje stroj, ki je stvar človeškega duha in razuma, živemu človeku izpod nog tla, na katerih stoji, da ga pokonča.

Ta brezup ubija voljo in budi v dušah odpor zoper prisilno odpoved, ki prehaja v nekaterih v topo mrtvo resignacijo, v drugih pa v divje sovrašstvo do vsega, kar je in živi, v željo po pokončanju. Medtem ko resignirani obupanci topo gledajo, kdaj jih pokrije val brezposelnosti, se upirajo drugi, se upira zlasti mlad človek vsiljeni usodi sovražno, češ: »In vse, kar je nastalo, zasluži, da se pokonča.«

Vse te brezupne množice ne verujejo več v drugačno, v urejeno življenje. To jim je cilj, ki ni več dosegljiv, zato nimajo več volje niti sile, da bi iz svoje notranje bede še hrepeneli, še iskali navzgor. Tem ne pomaga, če jim kažemo samo cilj, pokazati jim moramo tudi pot k cilju, pot, ki drži prav od tam, kjer so.

Saj kljub vsemu hrepeni tudi človek sedanjosti, človek brez življenjskega prostora, človek, ki se mu bolj in bolj izpodmikajo vsi trdni temelji izpod nog, tudi ta človek hrepeni po vodstvu, po zvesti globoki in skrbni



Musliman išče s tovarišem belo Lilijo.

ljubezni, po vodstvu v najvišjem pomenu. Pripravimo se za to, tako da se poglobimo v njihov dejanski položaj, v njihovo čuvstvovanje in miselnost, v njihov, v posameznosti razdrobljeni »vsakdan«, da nam zaživi iz drobcev celotna resnična podoba njihove notranjosti. Le tako moremo pomagati otopelim in otrplim dušam k izpolnjevanju dolžnosti, prav posebno k izpolnjevanju нравnih dolžnosti, k pojmovanju navnega reda in k pravilnemu pojmovanju vprašanj o družini, o zakonu in otroku. Tako se tudi vzbuja v njih zopet dejavna tvorna volja za življenje. In taka volja oblikuje bodočnost. To voljo krepimo tudi še nadalje, ko predočamo, da nimajo le zunanje okoliščine moči, da človeka primejo, na njegovo doživljanje vplivajo, temveč da tudi človek iz svoje notranjosti more delovati in vplivati navzven, da je od te njegove lastne notranje volje in sile predvsem odvisno, ali bo njegovo življenje lepo ali nelepo, ali bo boljše ali slabše.

Množicam v naši dobi bolj in bolj primanjkuje potrebnih življenjskih dobrin. Ne da bi jih res ne bilo, v izobilju jih je, toda dobljive so le

za denar, in denar je tisto, kar vedno bolj zapušča široke ljudske plasti, ko se bolj in bolj kopiči v rokah redkih posameznikov, kjer je odtegnjen iz prave službe človeku.

Kakor pa dobrin primanjkuje, je treba skrbneje gospodariti z njimi, razdeljevati jih tako vestno, da se obvarujemo izgub. Izgube bi težko nadomeščali in nenadomeščene izgube bi utegnile preiti v bolezn, v delovno nesposobnost in v še večjo stisko. Če pa se z dobrim gospodarskim redom izgubam izognemo, tedaj se življenjske potrebščine v večji izmeri krijejo. Torej je tudi za gospodarsko ureditev, za gospodarski red življenja, treba duhovne priprave. Če razpolagaš s skromnejšimi sredstvi, moraš razpolagati modreje, moraš biti duhovno bolj pripravljen, da boš mogel gospodariti s temi skromnejšimi sredstvi vendar dobro.

Stari gospodarski red trdi, da se ravna blagostanje človekovo po tem, da more zadovoljiti človek čim več potreb in želja. Ne upošteva pa, da izpolnjene želje porajajo vedno nove želje, da je človeško srce v željah nenasitno. Človek, ki zanika odpoved, ne more biti niti socialen, niti bližnjiku rešnično dober. Tako iz starega gospodarskega reda ni moglo priti končno drugega kakor razdejanie, socialna stiska, polom.

Učiti se moramo tedaj biti preprosti in skromni po evangeljskem načelu samopremagovanja in prostovoljne zavedne odpovedi. Tudi zgodovinski razvoj dokazuje in največji duhovi v človeštvu izpričujejo, da je prostovoljna odpoved potrebam, ki niso neobhodne, ne bistvene za življenje, dobra in zdrava osnova za dober in zdrav razvoj človeštva.

Seveda pa je odpoved možna in dobra samo do določene meje. Kadar človek ne more več zadostiti vsaj prav skromno potrebi po stanovanju, prehrani, obleki in izobrazbi, izhira. Meja je, pod katero nihče prostovoljno ne more in ne sme. To mejo moramo spoznati; zlasti gospodarska nrvnost nas mora v to znanje uvajati, posebno še člane mladih gospodinjev. Napraviti si moramo vesten načrt, da si to mejo od vseh strani čim najskrbneje ogledamo.

Istočasno moramo tudi vzgajati sebe in druge, da se voljno in zavedno podredimo novemu gospodarskemu redu, da se prostovoljno odrekamo raznim željam, ki za življenje niso neobhodne, da si življenje uredimo preprosto, kar se da. S tem že bistveno sodelujemo za socialno obnovo.

Življenjske potrebščine se oskrbujejo največ v družini. Gospodinja mati gleda, da zadovolji vse člane družine. Čim manjši in ožji je življenjski prostor njene družine, tem skrbneje mora biti urejeno njeno gospodarstvo. Zavedno kot človek živi človek pri sedanjem trdem zoževanju samo po skrbnem življenjskem načrtu. In življenjski načrt družine mora tudi misliti na rast družine kot živega organizma. Dober življenjski načrt veča družini njen življenjski prostor od znotraj ven, ko jo varuje izgub.

Pomanjkanje gospodarskih dobrin, ki nastopa v našem času, zahteva tedaj, da stopnjujemo za gospodarjenje svoje duševne in duhovne sile, da se za življenje skrbneje pripravimo in postanemo prostovoljno preprosti in skromni in končno, da si sestavimo dober življenjski načrt.

Sestavljati dober življenjski načrt pa moramo vaditi tudi druge, in tudi druge uvajati v vprašanje, koliko in kaj potrebuje človek, da živi in da ostane tudi polnozmožen, kajti tak se navadno obdrži na površju tudi nrvstveno in duhovno.

Ko presojava, kaj in koliko potrebuje človek, da se prehrani, oblači in da stanuje, pridemo do poraznega dejstva, da stiska stari gospodarski red najtrše družine, ki imajo dosti otrok, in da je žensko delo,



katero češče in češče vrši mati mnogih otrok, izraz najgrenkejše stiske otroka. Iz tega sama nastaja zahteva po socialni pomoči materi in otroku.

Pa tu se še ne ustavimo. Kazati moramo mladim gospodinjstvom, katere smeri naj se drže, starejšim, katere naj se drže starejša. Negibljivih, neprilagodljivih predpisov tu ni, katere bi življenje docela, do podrobnosti, za vse primere potrdilo. Vodi nas že utrjeno gospodarsko znanje o zdravi in varčni prehrani, primernem stanovanju in o trajno vredni obleki. Jasno je dalje, da se bodo v bodoče morale tudi delovne moči v gospodinjstvu bolje porazdeliti ne le zato, da se razbremenijo gospodinja mati, ki je zaposlena morda še v drugem poklicu, temveč tudi zavoljo duševnega izpopolnjevanja drugih družinskih članov, ker tvori dom in družina in delo v njih skoraj še edini utež proti brezdušnemu poklicnemu delu pri stroju. Dom in družina sta danes zadnji kos tvornega človečanstva v puščavi stroju usužnjenih ljudi. Dom in družino ohraniti, jo za borbo zoper razdiralne sile gospodarskega in socialnega življenja okrepiti, jo vso prešiniti s tvorno življenjsko voljo, to je danes naša velika naloga.

Kajti življenjska volja, tvorna, dejavna življenjska volja oblikuje življenje, oblikuje bodočnost.



I. Ali res ne moremo, tekom sv. leta, ki traja od 2. aprila t. l. do 2. aprila prihodnjega leta prejeti nobenih odpustkov?

Glede odpustkov je stvar sledeča: Svetoletne odpustke lahko letos dobi vsakdo v Rimu. Pa o tem tukaj ne bomo pisali, ker bodo tisti, ki se bodo udeležili romanja v Rim, tozadevno sami posebej poučeni. Glede drugih pa veljajo sledeče odločbe: Verniki v teku sv. leta ne morejo prejeti nobenega odpustka zase, morejo pa vse odpustke nakloniti dušam v vicah. Vendar so nekateri odpustki, katerih verniki tudi zase morejo biti deležni v svetem letu. Ti odpustki so sledeči:

1. odpustki za zadnjo uro; 2. odpustek, ki ga moremo dobiti, če molimo, ko zveni Angelovo češčenje; 3. odpustki, ki so dovoljeni onim, ki ob 40 urni pobožnosti pridejo v cerkev počastit najsvetejši zakrament; 4. odpustki, ki so dani tistim, ki spremljajo sv. Rešnje Telo na poti k bolniku, ali podare svečo, ki jo drugi nese ob tej priliki; 5. porcijunkulski odpustek za tiste, ki obišejo porcijunkulsko cerkev v Asisiju; 6. odpustki, ki so podeljeni tistim, ki obišejo svete kraje v Palestini ali sv. Deželi; 7. popolni odpustek, ki je dovoljen tistim, ki obišejo Lurd; 8. odpustek, ki ga nadškof, škof ali opat podeli pri pontifikalni sv. maši ali pri drugem sv. opravilu; 9. odpustki, ki jih je sv. stolica dovolila po posebnem pismu, kakor n. pr. odpustek za praznik Imena Jezusovega in Marijinega.

II. Kaj pa tisti, ki ne morejo v Rim, ali tisti ne morejo dobiti nobenega odpustka?

Ker ne morejo vsi, ki bi radi prejeli svetoletni odpustek, potovati v Rim in tam opraviti predpisana dobra dela, je sv. oče določil izjeme za nekatere vrste oseb, da morejo tudi doma prejeti odpustek. Poleg raznih redovnikov in redovnic, ki radi svojega vodila ne morejo potovati v Rim, se lahko udeleže popolnega svetoletnega odpustka doma tudi sledeči: 1. osebe obojega spola, ki so v ujetništvu, v zaporih, ali drugih podobnih zavodih; 2. bolniki in slabotni, ki v Rim romati ne morejo; 3. strežniško osebje v bolnišnicah in poboljševalnicah; 4. delavci, ki si z delom služijo vsakdanji kruh in ne morejo dela pustiti za toliko časa, da bi opravili romanje; 5. vsi, ki so prekoračili 70. leto starosti. — Vsem tem osebam je prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman določil sledeče pogoje za prejem svetoletnega odpustka: 1. spoved in sv. obhajilo; 2. dvanajstkrat naj obišejo Najsvetejše in vsakokrat naj molijo 6 Očenašev, Zdravamarij in Čast bodi; 3. ob vsakem obisku naj pred podobo Križanega, ako je to mogoče, molijo trikrat apostolsko vero in dostavijo enkrat vzdihljaj: »Molimo te Kristus in te hvallimo, ker si s svojim križem svet odrešil«; 4. na čast žalostne Matere božje naj ob vsakem obisku molijo sedem Zdravamarij in pristavijo enkrat: »Sveta Mati, to te prosim, rane Kristusa naj nosim, vtisni v moje jih srce«. Bolnim in starim osebam in vsem tistim, katerih prostost je zakonito omejena, pa lahko spovedniki določijo za svetoletni odpustek pogoje, kakršne po okoliščinah in zmožnostih morejo izpolniti. Ta odpustek dobijo verniki tolikokrat, kolikorkrat ta naložena dela opravijo.

P. KRIZOSTOM:

## Zgodba o »beli Liliji«.

V visoki Birmaniji je zagledala luč sveta leta 1915 mala Hnein Kyi. Po naše bi ji rekli bela Lilija. Njen oče je bil musliman, njena mati pa budistinja. Pet bratov je imela ta deklica in vsi so jo imeli srčno radi. Oče je bil bogat in družina je uspevala zelo lepo.

Mamina nenadna smrt pa je vrgla črno senco na to srečno rodbino. Gorje se je pričelo takoj, ko se je oče znova poročil. Mačeha je skrčila svoji roki v pesti. Bratje, ki so bili starejši od deklice, so šli od hiše, da si v svetu na kakršenkoli način poiščejo kruha. Lilija pa je bila stara tedaj komaj pet let in ni mogla nikamor. Sirotica je strašno trpela.

Tako je preživljala prav bedna leta. Desetletna pa je izgubila še očeta. Po birmanskem običaju je bila prodana nekemu muslimanu, ki naj bi jo pozneje poročil. Prišel je ponjo. Uboga deklica se izmuzne tedaj iz hiše in zbeži proti gozdu. Strašen strah jo je podil dalje in dalje. Po dveh urah se je zgrudila na pragu preproste hišice. Stanovala je tam dobra rodbina, ki je begunko ljubeznivo sprejela in ji zatrdila varstvo in pomoč. Bela Lilija je ostala nekaj tednov tu in se je kar dobro počutila. Vsi so jo imeli radi, ker je bila tako resna, junaška in pripravna za vsako delo. Toda strahu se ni mogla znebiti; prepričana je bila, da jo išče njen gospodar.

In res. Nekega dne se približa hiši musliman, oborožen s puško in debelim kolom; spremljal ga je grd tolovaj, kateremu se je videlo, da je zmožen vsega. Komaj je deklica zagledala bližajoča se gosta, je zbežala v čumnato in se skrila v veliko skrinjo. Toda — kaj če me bodo iskali tudi tu? Planila je iz skrinje in iz čumnate in kot blazna zbežala v gozd. Prišla

je do temne votline. Brez premisleka je skočila vanjo, čeprav se je močno opraskala. Med tem se je popolnoma stemnilo in deklica je postalo strah. Naenkrat začuje jezno godrnjanje. Nekdo se je približal brlogu. Lilija ne more več vztrajati v brlogu in se zažene proti izhodu — toda groza: nasproti ji bleščijo tigrove oči. Kljub temu, da je imela zelo slabe pojme o Bogu, je vzkliknila: »O dobri Bog, podpiraj me!«

In kaj se je zgodilo? Tiger je strašno zarjul in je izginil v temo.

Deklica se je nekoliko osrčila. Razgledala se je in zapazila v majhni daljavi lučko. Takoj se napoti v smeri te vabeče zvezdice in pride do koč, v kateri je stanovala stara ženica, ki je deklico ljubeznivo prenočila.

Drugo jutro pa se je deklica vrnila k svojim rediteljem, ki so jo popolnoma potolažili, češ, da se hudobni musliman ne bo vrnil.



Pokrajina v bližini Bhame.

Teden pozneje je bila bela Lilija sama doma, takrat je nenadoma stopil v sobo njen divji gospodar in jo hotel zvezano odpeljati. Deklica pa je neusmiljeno kričala. Prihitali so sosedje in jo rešili.

Reditelji so spoznali, da bela Lilija ni več varna pred strašnim muslimanom in poslali so jo v Bhamo, kjer jo je misijonar izročil frančiškankam misijonarkam Marijinim.

Deklica je vsa srečna, odkar je prišla v kolegij. Zdi se ji, da sanja. Dobre sestre ji pripovedujejo o tistem Bogu, ki ga je nevede klicala nekoč v smrtni stiski.

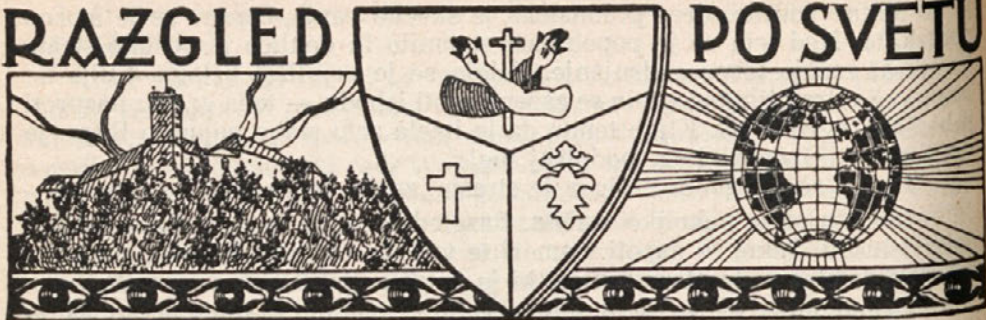
»Kako lepe so te stvari! Pripoveduj še, še...«

Včasih je bela Lilija nekoliko bolna in sestre bi jo rade spravile v posteljo.

»Ne, prej se moram naučiti katekizma, potem se bom šele vlegla.«

Čez nekaj tednov bo prejela sv. krst in Jezus bo stopil v njeno sree in tedaj, pravi, bo prosila Jezusa za milost ostati prava lilija čistosti vse življenje.





## Cerkev in država v Čehoslovaški.

Država plačuje posameznim veroizpovedim sledeče prispevke. Čehoslovaška cerkev, ki šteje 666.000 članov, dobi prilično za vsakega svojega člana 8 Kč. Evangeljska cerkev šteje 234.000 dobi za vsakega svojega člana več kakor 10 Kč. Udruženje čeških bratov celo po 15 Kč. In katoličani, katerih je 11 milijonov, ne dobijo za vsakega svojega člana niti 50 vinarjev. To so številke, ki dajo misliti. Seveda, pa ne smemo misliti, da so katoličani morda oproščeni davkov in vojaške službe.

## Spreobračanje Jakobitov.

Londonski časopis »Universe« poroča o mnogoštevilnih spreobrnjenjih med razkolnimi jakobiti ob Malavarski obali ter jih primerja z mogočnim številom spreobrnjenj v Angliji, ki so sledila spreobrnjenju kardinala Newmana. Dne 20. septembra l. 1930 je prestopil v katoliško cerkev jakobitski metropolit Maks Ivanios, že drugi dan sta mu sledila en moški in en ženski samostan, in prvo uradno dejanje metropolita po njegovem izpreobrnjenju je bil sprejem njegovih lastnih staršev v katoliško cerkev. Papež Pij je seveda škofa potrdil v njegovi službi kot metropolita in škofa. Ob Malavarski obali je še približno 350.000 jakobitske sekte.

## Kinematograf v misijonski službi.

Katoliška misijonska postaja v Tajhoku na japonskem otoku Formozi je vzela posebnega kinematografa v misijonsko službo. Posebno v goratem

delu otoka se je z njegovo pomočjo posrečilo spraviti mnogo ljudi skupaj in pri tej priliki poročati in govoriti o sveti veri.

## Kaj bere moderni Kitajec?

V Šangaju izhaja časopis »The Chinese Recorder«, ki pripoveduje, katere stvari ali knjige moderni Kitajec najraje bere. Časopis poroča, da zlasti ob sobotah in ob nedeljah dopoldne na cesti iz Foochova v Šangaj cele čete dijakov obiskujejo knjigarne, da bi si preskrbeli čtiva. Pred nekako desetimi leti so najraje prebirali knjige o demokraciji, o individualizmu in o znanstvenem napredku. Potem je za kratek čas prevladovalo zanimanje za lažje in bolj ljubezensko čtivo. Zadnjih par let pa so najbolj priljubljene knjige o proletariatu, kolektivizmu in socializmu. Razumljivo je seveda, da bo zlasti glede teh poslednjih treba obilno truda, da se ustanovi tozadevna katoliška literatura tudi na Kitajskem in tako prepreči vpliv slabih knjig.

## Kitajski red mladcev Gospodovih.

Po posvetitvi prvih kitajskih škofov, je kitajski apostolski delegat v zvezi s kitajskim škofom mons. Tchoa iz Suanhwafu-a sklenil ustanoviti domačo kongregacijo, katere naloga bi bila vzgoja mladine, širjenje dobrega tiska in podobnih del katoliškega življenja. Kardinal van Rossum je izročil vzgojo teh mladcev Gospodovih španskim redemptoristom. Prva dva člana, en duhovnik in en klerik, sta že napravila obljube. Zaenkrat je nova kongregacija omejena samo na to škofijo. Upamo pa, da se bo v

kratkem razširila na vso Kitajsko. Posebnost nove kongregacije je živo češčenje presvete Evharistije in izredna udanost do Svete Stolice.

**Spreobrnjenje kitajskega vedeževalca in njegove posledice.**

V apostolski prefekturi, Kaying, ki je poverjena ameriškim misijonarjem, leži vasica, ki je bila do zadnjega časa čisto poganska, zdaj so pa vsi odrasli vaščani katehumeni. Zgodovina teh spreobrnjenj je zelo zanimiva. V vasi je namreč kadilnica opija, opravlja jo Kitajec, ki je bil nekaj časa kristjan, in tudi naš stari vedeževalec je šel od časa do časa tjakaj, da bi tam kadil svojo pipo. Nekega dne, ko se je pravkar zbudil iz svoje omamljenosti vsled opija, je v bližini svojega ležišča v nekem kotu zapazil knjigo, ki je zbudila njegovo pozornost. Vzel je knjigo in začel po njej listati, pa kmalu mu je čudovito ugajala. Bilo je delo nekega katoliškega kitajskega misijonarja, ki je v njej zavračal kitajsko praznoverje.

Nihče ni bolj poznal vseh zvijač in goljufij tega praznoverja, kakor naš stari vedeževalec sam. Ostroumnost katoliškega misijonarja je napravila na njega globok vtis, poklical je lastnika kadilnice, ter ga vprašal po knjigi. Ta mu je odgovoril, da je knjigo prejel, ko je bil še kristjan, da pa je od tedaj že mnogo časa preteklo, tako da se krščanskega nauka nič več dobro ne spominja, če pa hoče o tem kaj več zvedeti, naj se obrne na katoliškega misijonarja v sosednjem mestu.

Stari vedeževalec se je kmalu potem predstavil misijonarju p. Karlu Hilbertu. Postal je v kratkem času izvrsten učenec in goreč apostol. Njegov prejšnji poklic vedeževanja mu je v vasi pridobil velik ugled in tako je imel priložnost odkriti vse zvijačnosti svojega poklica. S celo svojo družino je prejel sv. krst in vsi ostali prebivalci so šli za njim. Tako se je zgodilo, da so vsi odrasli vaščani sprejeli milost sv. vere, izvzemši lastnika kadilnice, ki je ostal odpadnik.



Sestra domačinka vodi slepca.



DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

## Boj z jezikom.

V stari Grčiji so imeli red pobožnih in preudarnih mož. Imenovali so se pitagorejci.<sup>1</sup> Kdor je hotel stopiti v njih zvezo, se je moral zavezati, da bo najprej tri leta dolgo molčal. Šele ko je bil to izkušnjo prebil, so ga imeli za vrednega, da gre mednje. Ali si pač morete misliti, čemu so stavili ta pogoj? Mislim, ker ni na svetu nič težjega kakor gospodovati nad svojim jezikom. Kdor to doseže, dokaže tolikšno silo duha in samopremaganja, da mu lahko zaupamo tudi v večjih stvareh. Svoboden mož je in nič več hlapec svojih ust. Kaj pomaga vsa dobrosrčnost, če brbljav jezik ni poslušen dobremu srcu? Največjega zla in največje zmede na svetu so krivi dolgi jeziki. Zaradi nepremišljene psovke se ljudje do mrtvega streljajo in stara prijateljstva se pogosto razdero radi kakršnihkoli neumnih čenč. Ko sem pred enim letom nekoč v nekem drugem razredu govoril o tem, je majhna deklica globoko vzdihnila in rekla: »Da, da!« Vsekakor je bila že sama doživela, koliko gorja na svetu gre na rovaš jezičnosti in kako hitro spregovorimo besedo, ki jo kesneje bridko obžalujemo. In ali ni naravnost od sile, da velikemu človeku dostikrat vladajo in gospodarijo ti majhni rdeči koščki mesa? To bi morali kratko in malo zabraniti in skrbeti, da dobimo vsako besedo, ki nam je na jeziku, prej v natančen premislek. Kdor tega ne stori, je kakor cesar, ki je odstopil vladu svojim strežajem.

Gotovo ste se že vsi kedaj na pamet učili pesmi, ki pravi:

»Svoj jezik skrbno čuvaj,  
beseda huda brž uide,  
o Bog, saj zle ni bilo misli,  
a drugi tožit že odide.«

Spomnite se kedaj raznih primerov, ko smo v nevarnosti, da se nam zaleti jezik. Največkrat seveda, če nas drugi zdražijo in se raztogotimo. Takrat marsikaj rečemo, kar se nam pozneje zdi tako tuje, da sploh ne prepoznamo več.

Tako si mislimo v togoti, grda beseda mora na dan, laglje nam bo potem — v resnici pa nam je le težje in dostikrat moramo vse svoje življenje trpeti za to, kar smo rekli v eni uri.

<sup>1</sup> Tako so se nazivali po Pitagoru (580—500 pr. Kr.), grškem modroslovcu. Op. prev.

Kaj naj torej storimo? Najboljše bi pač bilo kar tri leta dolgo molčati. Potem bi se temeljito naučili. Ampak to bi bilo pretežko za vas. Toda kako bi bilo, če bi kedaj ustanovili vsaj kak majhen red, kjer bi se moral vsak novi ud zavezati, da mesec dni ne bo spregovoril besede, dokler bo kuhal jezo in žolč? Ali da na nobeno žalitev ne bo odgovoril? Pozneje pridemo nato do druge jezične vaje. Vedno si tolikanj domišljujete, če lahko desetkrat zaporedoma napravite vzpon na lestvo in če imate železne mišice — lahko mi verjamete, več moške sile je treba, da imaš železno jezično mišico nego lehti in méče ko cirkuški rokoborec.

Ali veste, kaj je napravil Julij Cezar<sup>2</sup>, da se je obvaroval nepremišljenih besedi? Kadar ga je popadla jeza, je vedno štel do dvajset, preden je odgovoril. To je imenitno sredstvo in ga priporočam vam vsem, kdor ga potrebuje.

Zdaj pa vzemimo kakšen drug primer. Pomislite na besede: »a drugi tožit že odide«. Kdaj se to primeri? To se zgodi, kadar nas mika, da bi kakršnokoli neokusno šalo ali žaljivo besedo rekli na račun svojega tovariša, samo da bi se drugi prav smejali. Ali če koga celo zasmehujemo zaradi kakršnekoli hibe, ki je ni sam kriv, ali zaradi napake, katere se že sam dovolj sramuje. Vem iz svojih lastnih šolskih let: Imaš občutek, ko da bi te moralo raznesti, če ti je zamolčati kaj smešnega, samo ker bi drugega lahko užalostilo. Toda dostikrat izgubimo svoje najboljše prijatelje z eno samo zlobno šalo, zakaj smeh je dokajkrat brezsrčnejši od graje. Rajši pogoltnite ali vsaj zmerom jezik za zobmi držite, preden se niste ogledali, če ne bo nihče prizadet in užaljen. Temu pravijo srčna omika.<sup>3</sup>

Zdaj pa še za dekleta nekaj.

Razlikujemo tri vrste jezikov: volovski, prašičji in — opravljivi jezik. Zadnji se najtežje dobi. Na žalost ga dostikrat najdemo pri majhnih punčkah — pa ne redko tudi pri zelo velikih. Ali pač tudi vé včasih obirate? Ne dvomim o tem. Pa vam verjamem, da tega ne delate iz hudobije, marveč samo ker govori vaš jezik, ne da bi bil prej pobaral vaše srce. No, kaj pravi vaše srce k čenčanju? Ali ste se pač že kedaj po tem vprašale? Ali je pač še katera med vami, ki misli, da raznašanje zlih dejanj ali besed lahko napravi kar si že bodi dobrega? »S tem se opozarja na zlo.« Čigavo? Svoje lastno? Ne, čenča govori vedno le o tem, kar so drugi zagrešili in še zagreše. Mar mislite, da nam celo kaj pomaga, če nam kdo zašepeta na uho, da je Elza pred nedavnim nalagala svojo mater ali da pride Emin brat vsako noč šele po dvanajstih domov? Prav nič ne. Nasprotno, čim več slabega slišimo o drugih, tem boljši se dozdevamo sami sebi. In čim več brkljamo pri drugih, tem manj pometamo sami pred svojim pragom. In mislite, da drugim opravljanje kaj pomaga? Saj nič ne slišijo, kajti godi se na skrivnem! In ali veste, kaj je najhujše? Ker se čenča ne rodi iz ljubezni, zato ji tudi nič sveto ni, ne drži se resnice in vse zavija in vsakomur vse verjame, da je le kaj prav groznega. So čenče, ki bi ne mogle ubiti nobene muhe, ampak svojega bližnjega počasi ugonobiti, s tem da mu škodijo na dobrem imenu in iz njegovih najmanjših pogreškov naredo razbojniško dogodivščino, to znajo. Kar je prijatelj njenega bratranca slišal od njegove žene, ki ji je služkinja pravila, kar je nekoč perica ujela skoz špranjo pri vratih — raznašajo kot večno resnico in če se zgodba nazadnje povrne k prvi klepetulji, le-ta svojega lastnega zelišča ne spozna več. Da, smejete se temu. Ampak ali veste tudi, da je v službi teh gobezdal velika armada, namreč

<sup>2</sup> Julij Cezar (100—44 pr. Kr.) je bil rimski vojskovodja in državnik. — Op. prev.

<sup>3</sup> So pa tudi še drugi vzroki za molčanje. Kdor se ne nauči molčati, se tudi misliti ne nauči. Molčanje naj bo priprava za mišljenje, vnanje znamenje za sklep, da ne bomo takoj govorili in obsojali. — Op. pis.

vsi puhloglavci, ki grdobije raznašajo, ne da bi s tem kaj slabega mislili, samo da sebe in druge zabavajo?

Gotovo ste že vse kedaj v časniku brale oglas: »Skrnine i. dr. vas temeljito ozdravi . . .« Ali veste, kako se lahko temeljito ozdravite čenčanja? Svetujte! Če smo kedaj po naključju doznali, kako so nas same očrnili in kako so poleg tega vse tako zavili in potvorili, da smo čisto prebledeli od strahu, da so od nas zanesli takšne fotografije med svet.

Zdaj vam pa hočem odkriti tudi pripomoček za jezično vajo kakor sem ga povedal tudi dečkom. Zmeraj mislite na to: vaše srce in vaš razum sta proti čenčanju. Vaš jezik je za čenčanje. Dva sta nasproti nemu. Torej mora jezik zgubiti. Toda samo, če se odločite, da boste na straži. Katere se hočejo dalje likati, jim priporočam: vzemite si za pravilo, da o nobenem človeku ne boste raznašale karkoli grdega. In če to naredi prijateljica, jo vprašajte: »Uboga Lojzka, ali si za to nastavljena, da nesnago raznašaš? Mar ne storiš tudi ti marsičesa, kar bi se lahko nápak umelo, če bi te natančno ne poznali in ljubili?«

Veliki cerkveni oče Avguštín<sup>4</sup> pripoveduje v svojih spisih neke o svoji materi, preprosti ljudski ženi, in ob tej priliki ugotavlja, da je bila njena najlepša lastnost, da nikoli ni raznašala žaljivih ali grdih stvari. Poslušajte same, kako pravi: »Če se je vpričo nje prijateljica v zagrizenem srdu s pikrimi besedami znesla nad odsotno sovražnico, ni tega nikoli razkrila odsotni, temveč je le k dobremu prigovarjala, da bi jih spravila.«

Glejte, tega je zdaj skoraj dvoje tisočletij, vse klepetulje iz tistega davnega časa so pozabljene — a tej zvesti materi je sin postavil večer spomenik, in mislim, da je ni med vami, ki bi se ne marala potruditi, da ji postane enaka.

\* \* \*

*»Če kdo misli, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, ampak vara svoje srce, je njegova pobožnost prazna« (Jak 1, 26). Če hočeš vedeti, kakšen si, poglej, kako govoriš. Bodi kratkih besedi. Kdor mnogo govori, povodeni svoje misli in postane nadležen. Največ navadno govore ljudje, ki imajo malo povedati. Kadar govoriš, govori prav. Iz glasu zvona se sliši, če je zvon cel ali počen, in iz besedi človekovih se spozna, je-li njegova duša bolna ali zdrava. Če potrkaš na lonec, boš iz glasu takoj spoznal, je-li poln ali prazen, in iz pogovora s človekom boš spoznal, kakšne glave in duha je dotični človek. Če se hočeš naučiti prav govoriti, poslušaj tiste, ki ne znajo molčati, in naučil se boš. Ne govori preveč, pa tudi ne premalo. Ob pravem času zgovorjena beseda je kakor zlato jabolko na srebrnem krožniku.*

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

## Vpliv duha na telo.

Kako zelo nam telo učinkuje na duha, lahko na sebi opazujemo sleherni dan. Če smo telesno utrujeni ali celo bolni, tudi duh noče delati. In kadar smo prav zdravi in sveži, je tudi duh voljan in za delo sposoben. Telesno bolni ljudje imajo dokajkrat tudi bolnega duha — duh je pač ko človek, ki je vendar tudi v vsem svojem nastroju odvisen od stanovanja, v katerem ves dan prebiva.

Z druge strani smo pa vendar tudi opazovali, kako silno moč ima lahko duh do telesa. Kako moške in žene v sivi starosti z bolehnim telesom



sleherni dan žare od svežosti in jasnosti duha. Kako težko bolni v vedri potrpežljivosti prenašajo svoje bolečine in celo neprestano mislijo in skrbe še za druge. In ali nismo tudi pri sebi že lahko videli, kako je močna volja prisilila izmučeno telo, da je še dalje služilo, čeprav je bilo videti, da je z močjo že čisto pri kraju?

Čudovito je tudi, kako dostikrat lahko ena sama ugodna novica razvedri bolnika in mu da pozabiti na vse bolečine — kako veselje sploh vpliva na telo. Potem je vendar tudi znano, da je glavno pri kakem zdravniku, da mu bolnik res zaupa — vera v zdravnika je dostikrat že več storila za olajšanje bolečin in ozdravljenje kakor sredstva, ki jih je zapisal telesu.

Odkod neki to? Precèj pač zaradi tega, ker vse naše občutje močno vpliva na naš krvni tok in lahko že na ta način dostikrat »splakne« zastanke v telesu. Potem pa tudi z nam še zelo nepoznanim vplivom živcev na vse naše organe. Prav dobro vemo, kako lahko se damo zapeljati v strašljivosti in v mehkužnem popuščanju vsakovrstnim telesnim počutkom — in da bi zadostoval odločen ukaz duha, da bi prècej vse dejali v red.

Kako zelo se lahko s trdno voljo, da ne boš zbolel in z mirnim ter srènim duševnim nastrojem resnièno ubraniš nalezljivosti in obolenju, je prav tako znano. Ob velikih epidemijah zbole najprej tisti, ki se najbolj boje. Če na primer sediš na hudem prepihu in kar misliš: »Za božjo voljo, zdaj se bom pa gotovo prehladil«, imaš brez dvoma prav, zakaj strah stiska vse krvne cevke, kri se ustavlja in počasneje kroži in tako se zgodi, da odporna sila telesa hitro upade in se zlahkoma vseli katerakoli vrsta boleznì.

Sploh ni za èloveka nič bolj važnega, ko da se kolikor mogoèe zgodaj nauèi, da v izdatni meri uporablja silo svojega duha nad telesom in telo skratka navadi pokorščine. Če si pozneje od vsake telesne slabosti in neugodja odvisen pa tako sebe in druge spravljaj v nevoljo, preklinjaš, da si se v mladosti vedno dal zapeljati — ali takrat si je telo veèinoma že tako pokorilo živce, da je prepozno.

Da ostaneš vever in živahen pri hudem glavobolu in zobnih boleèinah, da se ne podaš vsaki utrujenosti, da sediš pokonci in trdno pri mizi, tudi èe bi se utegnil zgruditi, da krepko stopaš pri hoji, èe bi se rad plazil, da ne trpiš nobenega tarnanja, da se ne bojiš mraza, da zagatno jed junaško pogoltneš, da se ne zmeniš prècej za vsako majhno nevšeènost — s tem si priboriš svobodo in lahko kaj pametnega narediš na svetu.

*»Èe pa hoèeš priti v življenje, spolnjud zapovedi!« (Mt 19, 17.)*

*Ako hoèeš! Od tvoje proste volje je odvisno, èe hoèeš verovati, èe hoèeš postati lep znaèaj, èe hoèeš, da boš gospodar nad svojim telesom in njegovimi nagnjenji. Volja je kraljica nad vsemi dušnimi in telesnimi zmožnostmi in nagnjenji. Kadar ona preneha biti kraljica, zaèno v èloveku kraljevati drugi: n. pr. želodec, ki hoèe več jedi in pijaèe, kakor je to potrebno in dovoljeno, isto velja o spolnem nagonu, isto o jezi in vseh podobnih nagnjenjih. Naši prvi starši so uživali rajsko sreèo in mir zato, ker so bile njihovi volji podrejene in podložne vse telesne in duševne sile in nagnjenja. In tem bolj se more vsakdo tej sreèi in temu notranjemu miru približati, èim bolj napraviš svojo voljo za kraljico nad vsemi duševnimi in telesnimi zmožnostmi.*



# Francišškova mladina v Bizaviku.

Pri nas smo imeli prvi sprejem v Križarje in Klarice na cvetno nedeljo 9. aprila. Z velikansko vnemo se je staro in mlado pripravljalo na ta veličastni praznik. Cerkvica je bila ta dan kot nevesta: vsa v venčkih in šopkih. Okrog cerkve so bili postavljeni mlaji. Ob pol treh popoldne so se pripeljali med slovesnim potrkavanjem do podhriba kar trije duhovniki: šentpeterski gospod župnik J. Petrič, p. Roman in p. Krizostom. Mladina, oblečena v svečane uniforme, jih je pričakovala ob slavoloku, na katerem se je blestel napis: »Francišškova mladina vas pozdravlja«. Junaški križar se je poklonil gospodom in jim prav korajžno deklamiral lepo pesem. Nato se je sprevod pričel pomikati proti cerkvi. Nad cerkvenimi vrati je bil drugi slavolok s Francišškovim geslom: »Mir in vse dobro«. Sprejem se je vršil ob nabito polni cerkvi. Po sprejemu pa so bile pete litanije Matere božje, ki jih je navdušeno pela vsa cerkev. Prelepi dan bo ostal zlasti mladini v najlepšem spominu.

Novosprejeti Križarji in Klarice — 30 po številu — so se udeležili na velikonočno soboto šentpeterske procesije v svojih lepih uniformah. — Sestanke imamo vsako zadnjo nedeljo v mesecu v naši lepi podružniški cerkvi. K sestankom pa ne zahaja le mladina, temveč tudi odrasli.

Želimo prav iskreno, da bi bizaviški otroci ohranili vedno to veliko gorečnost za vse dobro, ki jo kažejo zdaj. Bog jih blagoslovi na priprošnjo sv. Francišška.

P. ADOLF:

## Kako živi sedanji papež Pij XI.

Vsakega dobrega otroka skrbi, kako se godi njegovim staršem, kako žive, ali so zdravi ali ne.

Prav enako se zanima dober katoliški otrok, kako se godi našemu duhovnemu očetu, rimskemu papežu in kako on živi.

V preteklih časih smo brali, kako je živel papež Léon XIII., kako papež Pij X. in kako papež Benedikt XV. Torej, kako pa živi sedanji papež Pij XI.?

Ni prav lahko poizvedeti teh stvari, ker visoke osebe ne marajo obešati svojega zasebnega življenja na veliki zvon. Pač pa osebe, ki so postavljene na svečnik, ne morejo zabraniti, da bi njih zasebno življenje ne prišlo v javnost, ker Bog sam hoče, da sveti njih luč pred ljudmi in da ljudje vidijo njih dobra dela in da hvalijo svojega Očeta, ki je v nebesih.

Papež Pij XI. ima za svojo osebno postrežbo »Francišškanske brate tretjega reda« iz kongregacije, ki ima svojo začetno in glavno hišo v Valdbrajtbahu, v majhnem mestecu ob Reni na Nemškem (Waldbreitbach bei Neuwied). To je duhovna družba, ki ima v redovni od papeža potrjeni kongregaciji samo take ude, ki niso mašniki. Namen te kongregacije je vzgoja dečkov, postrežba bolnikov in v misijonskih krajih pouk nevernikov in priprava na prihod misijonarjev mašnikov.

Ti frančiškanski bratje imajo pri papežu skrb za njegovo kuhinjo in mizo, za postrežbo in snažnost v njegovi spalnici in njegovih zasebnih sobah.

<sup>4</sup> Avrelij Avguštin (354—430), škof. Njega in mater Moniko je katoliška Cerkev prištela med svetnike. Njegovo znamenito delo »Confessiones« (= Izpovedi) je lani izšlo v slovenskem prevodu. — Op. prev.

Te brate je poklical sedanji papež na svoj dvor, in sicer že prva leta po izvolitvi za papeža. Ti bratje so na papeževem dvoru že devet let.

Sprejel jih je v svojo službo, ker ima za postrežbo svoje osebe rajši redovne osebe, kakor pa navadne ljudi, ker se na nje lažje zanese, kakor pa na svetne, zlasti pa še, ker redovni bratje nimajo toliko zvez s svetom, kakor pa navadni ljudje in ni tolike nevarnosti, kakor pri drugih, da bi nepotrebnih stvari z dvora raznašali zunaj Vatikana.

Izbral si je ravno nemških bratov, da bi ti bili za radovedni svet nemi, to je, molčeči, za postrežbo njegove osebe pa goreči.



Pred 400 leti (l. 1505.) si je papež izbral za svojo telesno stražo okrog 120 švicarskih Nemcev, ki so še dandanes papeževa telesna straža, sedanji papež pa si je izvolil za svojo kuhinjo in svojo spalnico šest ali sedem nemških frančiškanskih bratov.

Pri visokih osebah je zaradi varnosti življenja kuhinja in spalnica neizmerne važnosti.

Že iz sv. pisma Stare zaveze vemo, da sta bila v Egiptu v ječo vržena veliki točaj in veliki pek na dvoru, ker sta bila obdolžena, da sta hotela zastrupiti faraona.

Turški sultan Abdul Hamid (1876—1909) je imel na dvoru za svoje kuharice usmiljene sestre. Te so stanovale v mestu, v svojem samostanu, pač pa so vsak dan prihajale na dvor oblečene in zagrnjene kakor turške žene. Te reči so se izvedele po smrti tega sultana.

S sedanjim egiptovskim kraljem Fuadom I. obeduje vedno njegov dober prijatelj, neki italijanski zdravnik, ki je obenem nadzornik njegove kuhinje.

Papež Leon XIII., ki je po stari navadi papeževga dvora vedno sam obedoval, je imel v kuhinji zdravnika, ki je vse jedi pokusil, preden so šle na papeževo mizo.

Papež Leon X. ni več trpel zdravnika v kuhinji, pač pa je imel pri mizi dva ali tri tajnike, ki so ž njim skupno obedovali.

Papež Benedikt XV. je zopet jedel sam pri mizi; če je imel zdravnika v kuhinji, nisem mogel poizvedeti.

Sedanji papež Pij XI. nima zdravnika v kuhinji, pač pa frančiškanske brate, ki kuhajo in jedi na mizo nosijo.

Pri mizi ima dva tajnika, svoja domačina, duhovnika iz Milanske nadškofije. Eden od teh pri mizi vedno bere, navadno iz knjige »Hoja za Kristusom« od Tomaža Kempčana.

Papež Pij XI. ima obed zelo pozno, ob 3 popoldne, ko je opravil vse avdijence.

Po obedu počiva, toda le prav kratko in kar na zofi. Po počitku gre, in sicer vsak dan, na sprehod v vatikanske vrtove, kjer hodi prav hitro, navadno kar teče, in sicer toliko časa, da se začne potiti. Nato se hitro vrne v svoje stanovanje in skoči v mrzlo vodo in se počestno opere. Po kopeli je kakor prerojen. Je, rekel bi, kakor ptič feniks, o katerem pripoveduje egiptovska pravljica, da se na stara leta vrže v ogenj in zgori, potem pa iz ognja zopet mlad ptič sfrči.

To je pri papežu vsakdanja telovadba. To je pri njem ostanek turizma, hribolestva. To dela našega papeža, ki je dopolnil že 76 let, v hoji elastičnega, v duhu svežega in v vseh rečeh mladeniškega, to je takega, kakršnega rabi Kristusova Cerkev na zemlji.

Do osme ure zvečer dela papež s svojimi svetovavci in tajniki v pisarni. Tupatam sprejme kakega kardinala ali kakega višjega uradnika, da se z njim še posebej posvetuje, preden odloči v kaki zadevi Cerkev ali tuje države.

Ob osmi uri izpije čašico kitajskega, lipovega ali kakega drugega čaja. Nato vzame v svoje sobe enega izmed dveh osebnih tajnikov, kateri je na vrsti, in kasneje ni za nobenega človeka več na svetu.

Po čaju se pripravlja na razne nagovore pri avdijencah prihodnjega dne in narekuje tajniku nekaj misli. Potem pregleda došla privatna pisma dotičnega dne in ukazuje tajniku, da zapiše na vsako pismo, kaj da ima odgovoriti. Papež pisma samo podpiše.

Nato vzame papež v roke celo kopico časopisov in pregleda vse. Papež bere skoraj vse evropske jezike in ne potrebuje nobenega prestavljavca.

Ko je papež pregledal vse časopise, reče prav kratko: Zdaj pa gremo večerjat.

Večerja je šele med pol enajsto in pol dvanajsto uro, tako da papež pred polnočjo ne pride do počitka.

Papež v privatnem življenju prav malo govori.

Osebna tajnika morata biti vsak dan že pred peto uro na nogah, da še o pravem času opravita sv. mašo, ker nikdar ne vesta natančno, kdaj jih bo papež poklical.

S papežem morata moliti skupaj molitve pred sv. mašo in po sv. maši, moliti z njim brevir in mu streči pri sv. maši. V službi se vrstita tako, da je eden vedno vprežen, drugi pa ob tem času prost.

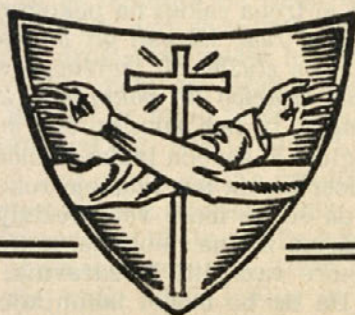
Po sv. maši pije papež kavo z mlekom, sladkorja pa ne jemlje, temveč vedno le med, ker je bolj narurna sladkost.

Po zajtrku sprejema kardinale in odposlance raznih držav. Za njimi pridejo na vrsto škofje in višja duhovščina, katere sprejema posamič v privatni avdijenci. Ti sprejemi so objavljeni vsak dan v vatikanskem glasilu »Osservatore Romano«.

Po dvanajsti uri pridejo na vrsto skupne avdijence, ki trajajo približno do dveh popoldne.

Ob treh je obed, kakor je bilo že rečeno. Če še dostavimo, da papež primeroma malo uživa, pač pa po vsakem obedu in večerji izpije kupico vina in pokadi dobro cigaro, smo vse povedali, kar smo mogli izvedeti iz privatnega življenja našega skupnega duhovnega očeta, sedanjega papeža Pija XI.

**Pax  
et bonum!**



**Mir in  
vse dobro!**

**P. ANGELIK:**

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 60 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na: »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali pa na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.«

1. Brala sem v »Slovencu«, da je banska uprava ustavila delovanje vseh registriranih pomožnih blagajn. Ali se to tiče tudi zavarovalnega odseka III. reda?

Nikakor ne. Zavarovalni odsek III. reda posluje nemoteno dalje, predvsem namreč zavarovalni odsek ni nobena pomožna blagajna ali kako zavarovanje z dokladnim kritjem, ampak je pokojninski odsek III. reda, ki ima namen vsem tistim, ki radi starosti ali onemoglosti ne bi mogli vršiti več svojega poklica, z mesečno pokojnino pomagati do človeka dostojnega življenja. Zavarovalni odsek tudi ni registriran, ker je odsek III. reda in kot tak strogo cerkvena zadeva in podvržena le cerkvenim oblastem. Vsakemu, ki je tozadevno v strahu, lahko povemo, da zavarovalnemu odseku tudi sodobna gospodarska kriza ni prav nič škodovala.

2. Ali je res, da se bo članom zavarovalnega odseka šele tedaj dovolila pokojnina, ko bodo že čisto onemogli?

Nikakor ne. Zavarovalni odsek nikakor nima namena izplačevati pokojnine šele tistim, kateri bodo stali z eno nogo takorekoč že v grobu. Kdor take novice razširja, je ali zelo slabo poučen in ni bral zadnja leta našega glasila »Cvetje«, ali pa se laže, da bi s tem izpodkopal zaupanje do zavarovalnega odseka. Zavarovalni odsek bo namreč začel izplačevati pokojnine točno, kakor je to napovedano v splošnih pogojih, ki jih ima vsak član v rokah tiskane na zavarovalni polici. Iz teh splošnih pogojev je razvidno, da ima vsak član pravico do pokojnine šele po petem letu, odkar je bil vpisan. V državni službi je treba čakati na pokojnino najmanj 10 ali še več let. *Kdorkoli po petem letu radi starosti ali onemoglosti ali kake bolezni ne bo mogel več vršiti svoje službe ali izvrševati svojega poklica, tako da bi se lahko preživel, ima pravico do pokojnine, ki bo seveda tem večja, čim dalj časa je kdo vpisan, in tem manjša, čim manj časa je kdo vpisan.*

Bolezen ali onemoglost je seveda lahko različna. Če koga povozi avto, ali se kako drugače ponesreči, da mu vzamejo roko ali nogo, je jasno vsakomur na prvi pogled, da se ne more več preživljati z lastnim delom. So pa tudi bolezni, kakor razna živčna obolenja, notranje bolezni, bolezni na očeh itd., pri katerih more rzsoditi le zdravnik, je li dotična oseba še zmožna za delo ali ne. Da ne bo mogel takim kdo očitati, da bi lahko še delali in da po krivici prejemaajo pokojnino, zato je v splošnih pogojih določeno, da to zadevo vedno preišče zdravnik, da smo tako na eni strani do vseh enako pravični in da na drugi strani nikomur ne bo treba prenašati kakih manj ljubeznivih očitkov.

Jasno pa je, da tudi tisti, kateri bodo na tak način dobivali pokojnino, nikakor ni treba, da bi morali biti tako slabotni, da ne bi mogli prijeti za prav nobeno delo, ker tak je človek samo takrat, kadar je tako rekoč z eno nogo že v grobu.

Kdor pa se seveda vpiše v zavarovalni odsek še primeroma mlad ter morda plača še pet let za nazaj, tak bo seveda po 25, oziroma 30 letih imel pravico do popolne pokojnine, pa če je tudi zdrav kakor dren.

**3. Rada bi se vpisala v zavarovalni odsek, pa se bojim, da sem že prestara.**

Glede starosti velja sledeče: Tisti, kateri so že od začetka opazovali delovanje našega zavarovalnega odseka, vedo, da spočetka nismo tozadevno postavljali nobenih meja. Ker so že dosegli precejšnje število let in so s skrbjo gledali v bodočnost, smo jim hoteli dati možnost in priliko, da se lahko preskrbijo za starost, četudi so že presegli starost 60 let. Eno celo leto smo tem starejšim dali možnost, da se morejo vpisati, pa vpisalo se jih je kvečjemu kakih pet ali šest.

Takoj drugo leto smo določili, da ne more v zavarovalni odsek biti sprejet nihče, kateri je že dosegel starost 60 let. Do konca tega leta bodo mogli biti še sprejeti tisti, kateri še niso dosegli starosti 60 let, da so le sicer zdravi in krepki ter da morejo vršiti svoj poklic. Tudi sedaj smo na ta način še pustili dve leti na razpolago tistim, kateri so že bolj priletni in bi torej že lahko mislili, da bodo enkrat postali stari.

*Od novega leta, to je od leta 1934 naprej, pa ne bo nihče več mogel biti sprejet v zavarovalni odsek, kdor bo že nad 55 let star.* To objavljamo že sedaj, da se potem nihče ne bo mogel izgovarjati, češ, da tega ni vedel, kajti nobena izjema ne bo pripuščena. Veliko jih je, kateri v začetku niso hoteli verjeti v obstoj zavarovalnega odseka ter so pozneje prosili, naj vsaj zanje napravimo izjemo. Toda, ker moramo biti do vseh enaki, zato nismo dovolili niti ene izjeme in prav tako tudi prihodnje leto ne bomo mogli dovoliti nobene izjeme za tiste, kateri bodo do tedaj prekoračili 55. leto.

## Nove knjige.

*Zdrava Marija.* Goriška Mohorjeva družba je izdala dosedaj že tri zvezke cerkvenih pesmi: 1. *Svete Pesmice* za cerkveno leto, 2. *Gospodov dan*; pesmi, ki se ozirajo na sv. Evharistijo, in 3. *Zdrava Marija*, zbirka, ki obsega 112 Marijinih pesmi od znanih slovenskih skladateljev. Velikanska je zadnja zbirka; vsak skladatelj se je skušil prilagoditi ljudski psihi, a se ne oddaljiti od linije umetnosti in cerkvenosti. V koliko se jim je to posrečilo, naj sodi vsak sam. Na vsak način pa je pozdraviti skrb Mohorjeve družbe za izdajo te cerkvene pesmarice, ki bo pomagala ohraniti slovensko cerkveno pesem med narodom na Primorskem. Zbirka »Zdrava Marija« se tople priporoča. Stane pa 20 lir. Naroča se: Sodalizio S. Ermacora, Gorizia, Via Orsini 38. — P. H.

Dr. Ivan Tul: *Zdravje bolnikov.* Molitvenik z obrednikom in šmarnicami za naše drage bolnike. Gorica, 1933. Založila Katoliška knjigarna v Gorici. Cena 10, oziroma 12 lir. — Ta lepa knjižica znanega pisatelja bo gotovo povsod navdušeno sprejeta. Zlasti jo bodo z veseljem sprejeli bolniki, ki bodo v njej našli toliko lepega in tolažilnega. Obsega tudi obrednik, v katerem se nahajajo vse cerkvene molitve, ki jih opravlja duhovnik pri bolniku. Škoda le, da pisatelj ni imel pri rokah novega cerkvenega obrednika. Molitvenik je vsega priporočila vreden.

O. Herman Vodenik, O. C. R.: *Mesec presvetega Srca.* Ljubljana, 1933. Založil: Glasnik presv. Srca Jezusovega. Vez. 20 Din, broš. 15 Din, poštnina 3 Din. — Drugi narodi imajo obilo knjig za gojitev pobožnosti Srca Jezusovega v mesecu juniju. Pri nas je to prvi poskus, in lahko rečemo, zelo posrečen. Z njeno pomočjo se bo lahko povsod vpeljala in razširila junijska pobožnost. Razdeljena je knjiga na 30 dni. Za vsak dan ima berilo v 2 ali 3 točkah, na koncu pa vsak dan zgled. Berila so vzeta o češčenju presv. Srca, o Jezusu v Evharistiji (zlasti primerna za praznik presv. Rešnjega Telesa in njegovo osmino) ter o ljubezni in njenih zahtevah. Posebno pretresljivi so zgledi, ki so večinoma vsi iz najnovejšega časa, iz preganjanja katoličanov v Mehiki, pa tudi iz naših krajev. Za praktično porabo je na koncu še dodana sv. maša, litanije in kratke molitve k presv. Srcu Jezusovemu. Knjižico tople priporočamo.

Marija Agredska: *Život blažene Djevice Marije.* Zagreb, 1933. Založil III. red sv. Frančiška, Kaptol 9. Vez. Din 40, broš. Din 30. — Marija Agredska se je rodila 2. aprila 1602 na Španskem v mestu Agredi. Obenem s svojim očetom ter dvema bratoma in materjo je stopila v red sv. Frančiška, v katerem je ostala do smrti. V prikazni ji je bilo razodeto življenje Matere božje, katero je dvakrat napisala. Prvič leta 1637 in drugič leta 1660. Ta znameniti drugi rokopis se še danes hrani v samostanu v Agredi, kjer je ona pet let pozneje umrla. Delo je prevedeno skoraj v vse evropske jezike in celo v arabščino. Obširen uvod h knjigi je napisal dr. p. Tiofil Harapin. Vsem, ki so večji hrvaščine, knjigo tople priporočamo.

Dr. Jakob Žagar, C. M.: *Umetnica veselja.* Domžale-Groblje, 1933. Vez. Din 20, broš. Din 10. — V drobni knjižici bo vsakdo našel nekaj, kar bo v tajnih kotih njegove duše pričelo klicati k življenju nežne klice plemenitosti, ki so v njej. Zbudila se bo v duši ljubezen hrepenenja po Bogu, pesem ljubezni, ki želi po zgledu vesele mladenke, tovarniške delavke, za druge živeti in trpeti. Zakipela bo pesem volje, ki bo hotela soglašati z božjo voljo v vseh nalogah življenja: v delu in trpljenju, v odpovedih in žrtvah, v zdravih in bolnih dneh. Knjižico tople priporočamo.

Sudermann Herman-Javornik Mirko: *Mati Skrb*. Ljubljana 1932. Založila Delavska založba. Cena za člane Krekove knjižnice broš. 16 Din, vez. 26 Din, v knjigarnah je dražja.

Ta roman spada med najboljše, kar jih je bil spisal pisatelj Sudermann. Opisuje nam sicer staro, pa vendar vedno novo zgodbo. Stari Meyhöfer je zapravlil veliko in lepo posestvo, ter se zato moral preseliti na sosednje manjše posestvo. Istočasno se mu rodi sin Pavel, ki je osrednja oseba te zgodbe in katerega glavni cilj je, ko doraste, kako ustvariti zopet vse tisto, kar je oče zaigral. Zato si stojita ta dva moža ves čas nasproti, sprva sicer mlačno, ker je Pavel še otrok, a počasi čim ostreje, čim bolj dorašča, dokler končno ne zmaga sin. Zgodba je poučna za slehernega, ki zna čitati in brati tudi med vrsticami. Zato moremo le častitati Krekovi knjižnici, da je prelepo knjigo izdala. Knjigo toplo priporočamo vsakomur.

Verne Jules: *Dvajset tisoč milj pod morjem*. Ljubljana 1933. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Vsak dijak pozna tega nedosežnega pisatelja fantastičnih zgodb, ki se pa vsled napredka sodobne tehnike vedno bolj uresničujejo. Pisatelj nas vodi v podmornici dvajset tisoč milj pod morjem, kjer vsi zavzeti strmino pred čudesi podmorskega rastlinstva in živalstva, kjer se borimo z morskimi somi in polipi, brskamo med zakladi potopljenih ladij itd. Prepričani smo, da bo knjiga, ki je na vsej zemeljski obli našla na sto tisoče navdušenih bralcev, našla iste tudi med Slovenci, med starimi in mladimi, v mestu in na kmetih.

---

»Človeško življenje na zemlji je neprestano vojskovanje« zoper hudiča, zoper svet in zoper samega sebe. Nekateri se umaknejo v samostan, da se lažje zoperstavljajo; drugi ostanejo sredi sveta: toda vsi lahko zmagajo samo z vajo v neprestani budnosti. (Lamennais.)

Ni zadosti, če si z drugimi zadovoljen, biti moraš tudi sam s seboj. Grenkoba in jeza, ki ju občutimo, če smo kaj zagrešili, sta mnogo bolj posledica ponižanega ponosa kakor Bogu dopadljivega kesanja. Ponižni, ki pozna svojo slabost, se ne čudi, če pade; obžaluje svoj greh, prosi Boga za odpuščenje in se iznova mirno dvigne, da z novim pogumom nadaljuje boj. (Lamennais.)

Spoznati svojo revščino in je nikoli izgubiti izpred oči; se brez pridržka zaupati božjim rokam z živo vero in poslušno ljubeznijo: v tem je vse duhovno življenje, katerega ogelni kamen je ponižnost. Tisti, ki si iz dna svoje duše govori: »Sama slabost in uboštvo me je«, ne išče opore v sebi, marveč se vsega zaupa Jezusu. Preprosto sledi navdihom milosti; ne prevzame se v gorečnosti in v suši ne obupuje. Vedno je zadovoljen, samo, da se na njem izpolnjuje volja božja. (Lamennais.)

Daj, da izkoristimo milost, ki nam je dana, ne da bi preiskovali, ali so drugi prejeli večji del. Bog se daje, kakor mu je po volji, in je gospodar čez svoje darove: in kaj smo mi, da bi od njega zahtevali račun? Hočemo ga slaviti za tiste, ki nam jih naklanja v svoji čisto prostovoljni dobrotljivosti, in hočemo ga slaviti še za tiste, ki nam jih odreče, ker se štejemo za nevredne najmanjše od njegovih dobrot. O, kako malo bi mislili želeli višje in slajše, če bi resnično ljubili. (Lamennais.)